

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.gov.si

Številka: 0700-9/2025/

Ljubljana, 21. 11. 2025

EVA 2025-2611-0051

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 57/25 – ZF) je Vlada Republike Slovenije na ... seji ... sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide

Prejemniki:

- Ministrstvo za finance Republike Slovenije
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo Republike Slovenije
- Ministrstvo za javno upravo Republike Slovenije
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide naj se obravnava po skrajšanem postopku. Evropska komisija je zoper Republiko Slovenijo uvedla postopek ugotavljanja kršitve prava Evropske unije, saj Slovenija Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L št. 151 z dne 7. 6. 2019, str. 70; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/882/EU) ni prenesla v predpisanem roku, ki se je iztekel 28. junija 2022. ZDPSI je bil sprejet z zamudo, dodatna zamuda pa je nastala tudi pri sprejetju enega izmed podzakonskih aktov. Po uradni notifikaciji vseh izvedbenih predpisov je Evropska komisija v postopku pregleda ugotovila, da so v posameznih določbah še vedno vsebinske pomanjkljivosti, zaradi katerih prenos Direktive 2019/882/EU ni popoln. S predlogom zakona se odpravljajo vsebinske pomanjkljivosti in neskladnosti, ugotovljene v postopku

ugotavljanja kršitve prava Evropske unije. Če Republika Slovenija ne izpolni svojih obveznosti iz Direktive 2019/882/EU in ne sprejme zakona, obstaja neposredno tveganje finančne sankcije v okviru postopka ugotavljanja kršitve prava Evropske unije.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide Simona Kamšek, vodja Sektorja za izenačevanje možnosti invalidov, Direktorat za invalide
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
Luka Mesec, minister Igor Feketija, državni sekretar mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide Simona Kamšek, vodja Sektorja za izenačevanje možnosti invalidov, Direktorat za invalide Metka Voler, sekretar, Sektor za izenačevanje možnosti invalidov, Direktorat za invalide
5. Kratek povzetek gradiva:
S Predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide se zagotavlja popolni in skladni prenos Direktive 2019/882/EU v slovenski pravni red ter hkrati krepi obstoječi sistem dostopnosti proizvodov in storitev za invalide. Predlog zakona razširja področje uporabe ZDPSI, in sicer na železniški potniški prevoz, odgovarjanje na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000« ter na postopke oddaje javnih naročil. S predlogom zakona se zagotavlja, da bodo tudi storitve železniškega potniškega prevoza dostopne invalidom podobno, kot so storitve avtobusnega, zračnega in vodnega potniškega prevoza. Predlog zakona ureja tudi odgovarjanje na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000«. V predlog zakona je vključena izrecna določitev, da se pogoji glede dostopnosti po ZDPSI uporabljajo tudi v postopkih oddaje javnih naročil. Določa se pravna podlaga za sprejetje pravilnika o merilih glede funkcionalne učinkovitosti dostopnosti proizvodov in storitev za invalide. Dopolnjujejo se tudi pogoji dostopnosti za storitve e-trgovine. Razširja se krog upravičencev za uveljavljanje pravice do dostopnosti. Potrošnikom se izrecno omogoča začetek postopkov pred pristojnimi organi zaradi neizpolnjevanja zahtev glede dostopnosti proizvodov in storitev. Poleg tega se uvaja možnost, da v postopkih nastopajo tudi javni organi ter združenja, organizacije in drugi pravni subjekti, ki izkazujejo pravni interes ter delujejo v podporo pritožniku. Na novo se določajo tudi pristojnosti nadzornih organov, zlasti na področju storitev železniškega prevoza, kjer nadzor izvajajo Inšpekcija za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča, Inšpekcija za cestni promet ter Inšpekcija za javni potniški promet. Dodatno se urejajo pooblašene osebe agencije, ki izvajajo nadzor po ZDPSI, v skladu z ureditvami v drugih področnih zakonih.

V prehodnih in končnih določbah se določa prehodno obdobje za interaktivne samopostrežne terminale, ki so bili zakonito v uporabi pred 28. junijem 2025, ter za dokončanje postopkov oddaje javnih naročil.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	0
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	0
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	/	/	/	0
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	/	/	/	0
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	/	/	/	0

II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:		
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu
Predlog zakona nima dodatnih finančnih posledic.

II. Finančne posledice za državni proračun
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:
Na področju gospodarstva predlog zakona ne bo povzročil dodatnih finančnih posledic, saj se bodo naloge še naprej izvajale v okviru obstoječih nalog nadzornih organov. Drugih finančnih posledic na

področju gospodarstva ni.

Na področjih elektronskih komunikacijskih storitev in oddajanja javnih naročil finančne posledice niso predvidene.

Za področje storitev železniškega potniškega prevoza, ki se s predlogom zakona na novo določa kot področje uporabe, bo treba zagotoviti dodatna finančna sredstva Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo, v obdobju do leta 2028 pa finančne posledice niso predvidene in ob dodatnih prilagoditvah tako avtobusnega kot železniškega prometa ne bodo zanemarljive. Okrog 70 odstotkov voznega parka je prilagojenih invalidom. Vsak razpis za nakup novih prevoznih sredstev traja vsaj dve leti. Za nadaljnjo prilagoditev voznih sredstev, s katero bi dosegli 97 odstotkov prilagojenost voznega parka za prevoz gibalno oviranih oseb v železniškem potniškem prometu, bo potrebno izvajati nadaljnjo modernizacijo, ki bo pomenila nabavo 20 potniških vagonov ter 45 potniških voznih sredstev (garnitur). Pri čemer je ocenjena vrednost finančnih posledic navedenega v višini 520 milijonov EUR z DDV do leta 2031, od katerih je okvirna participacija izvajalca (lastna) okoli 10 odstotkov. Prav tako pa bo izvajalec z letom 2025 morebitni realizirani dobiček, ki bo ugotovljen na podlagi izvedenega poročila, za izvajanje obvezne gospodarske javne službe notranjega železniškega prometa v celoti namenil za nakup novih vlakovnih garnitur v obdobju veljavnosti osnovne pogodbe, to je do leta 2031.

V podnebnem skladu je v letu 2028 zagotovljenih okoli 44 milijonov evrov za mednarodne vlake, ki se bodo uporabljali tudi za notranji promet. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo v prihodnjih letih načrtuje tudi prenovo informacijskega sistema, kjer bo tudi nekaj prilagoditev v okviru ABT sistema za invalide (nakup vozovnic). Na področju infrastrukture finančne posledice niso predvidene.

Če Republika Slovenija ne izpolni svojih obveznosti iz Direktive 2019/882/EU in ne sprejme zakona, obstaja neposredno tveganje za finančne sankcije v okviru postopka ugotavljanja kršitve prava Evropske unije. Evropska komisija lahko v tem primeru predlaga finančne kazni, ki se lahko gibljejo od pavšalnega zneska do dnevni denarnih kazni za obdobje zamude, zato je sprejetje zakona nujno tudi z vidika zaščite državnega proračuna.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

/

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

/

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Kratka obrazložitev

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,

- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Datum objave: 21. 11. 2025 na e-Demokraciji

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Predlog zakona je bil 21. novembra 2025 objavljen na e-demokraciji. Javna obravnava je trajala deset dni, do 30. novembra 2025, sodelovanje javnosti je bilo mogoče.

V javni obravnavi so sodelovali:

- Boris Matič, ki predlaga spremembe posameznih določb, ki temeljijo na dobrih praksah drugih držav EU in bi zagotovile popolno usklajitev z Direktivo 2019/882/EU, hkrati pa izboljšale učinkovitost in preglednost izvajanja zakona. Predlaga vzpostavitev neodvisnega nadzornega telesa s sodelovanjem invalidskih organizacij, kar je ključno za uspešno izvajanje zakona.
- Sekcija operaterjev elektronskih komunikacij v Združenju za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, ki predlaga uveljavitev predloga zakona šest mesecev po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije z namenom pravočasne izvedbe sprememb, ki jih prinaša predlog zakona. Nadalje predlaga, da se v nov peti odstavek 1. člena ZDPSI doda izjema v postopkih javnega naročanja ter podaja pripombe glede 6. člena predloga zakona v povezavi z vzpostavitvijo glasovne komunikacije in sprotnega zapisovanja besedila v realnem času med uporabniki različnih mobilnih omrežij. Prav tako poudarja potrebo po pravilniku v povezavi z elektronsko komunikacijskimi storitvami.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Luka Mesec
MINISTER

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 57/25 – ZF) je Vlada Republike Slovenije na ... seji ... sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide

Prejemniki:

- Ministrstvo za finance Republike Slovenije
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo Republike Slovenije Republike Slovenije
- Ministrstvo za javno upravo Republike Slovenije
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOSTOPNOSTI DO PROIZVODOV IN
STORITEV ZA INVALIDE

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Z Zakonom o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide (Uradni list RS, št. 14/23; v nadaljnjem besedilu: ZDPSI) se je februarja 2023 v pravni red Republike Slovenije prenesla Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L št. 151 z dne 7. 6. 2019, str. 70; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/882/EU), ki se je začel uporabljati 28. junija 2025.

Direktiva 2019/882/EU je bila sprejeta zaradi približevanja zakonodaje držav članic v zvezi z zahtevami glede dostopnosti proizvodov in storitev. Pomeni poenotenje nacionalnih zavez in obveznosti glede dostopnosti, ki izhajajo iz Zakona o ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov in iz Izbirnega protokola h Konvenciji o pravicah invalidov (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 10/08). Dostopnost, ki po opredelitvi preprečuje ali odpravlja ovire pri uporabi proizvodov in storitev, je osrednje načelo Konvencije o pravicah invalidov ter hkrati ena od prednostnih nalog iz Evropske strategije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, ki določa ukrepe za izvajanje konvencije na ravni Evropske unije. Direktiva 2019/882/EU tako zagotavlja prosti pretok proizvodov in storitev z opredelitvijo in uporabo skupnih zahtev glede dostopnosti izbranih proizvodov in storitev ter z določitvijo enotnih obveznosti na ravni EU za izboljšanje njihove dostopnosti.

Na podlagi ZDPSI so bili sprejeti tudi trije podzakonski akti:

- Pravilnik o dostopnosti proizvodov za invalide, o označevanju in postopku ugotavljanja skladnosti, ki je začel veljati 17. junija 2023;
- Pravilnik o merilih za oceno nesorazmernega bremena, ki je začel veljati 17. avgusta 2023, in
- Pravilnik o podrobnejših pogojih glede dostopnosti storitev, ki invalidom zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, ki je začel veljati 25. septembra 2024.

Evropska komisija je zoper Republiko Slovenijo uvedla postopek ugotavljanja kršitve prava Evropske unije, saj Republika Slovenija Direktive 2019/882/EU ni prenesla v predpisanem roku, ki se je iztek 28. junija 2022. ZDPSI je bil sprejet z zamudo, dodatna zamuda pa je nastala tudi pri sprejetju enega izmed podzakonskih aktov. Po uradni notifikaciji vseh izvedbenih predpisov je Evropska komisija v postopku pregleda ugotovila, da so v posameznih določbah še vedno vsebinske pomanjkljivosti, zaradi katerih prenos Direktive 2019/882/EU ni popoln.

Na tej podlagi je Republika Slovenija pripravila predlog zakona, s katerim se odpravljajo neskladja in ki vsebinsko dopolnjuje prenos posameznih določb Direktive 2019/882/EU. Namen predlaganih sprememb je zagotoviti popolno skladnost nacionalne zakonodaje z zahtevami Direktive 2019/882/EU, vključno z dopolnitvami področja uporabe, natančnejšimi tehničnimi zahtevami glede dostopnosti storitev in proizvodov ter uskladitvijo z drugimi področnimi predpisi.

S tem predlogom zakona se nadaljuje izvajanje zavez Republike Slovenije glede invalidov, ki izhajajo iz Konvencije o pravicah invalidov in iz evropskega pravnega reda. Dopolnjeni prenos Direktive 2019/882/EU je pomemben korak k izboljšanju dostopnosti proizvodov in storitev, krepitvi neodvisnosti invalidov ter njihovemu enakopravnemu in polnemu sodelovanju v družbi. Z uresničevanjem določb zakona se zagotavlja tudi spoštovanje načela nediskriminacije in enakih možnosti ter spodbuja

vključujoče okolje, v katerem lahko vsak posameznik ne glede na invalidnost uresničuje svoje pravice in prispeva k družbenemu razvoju.

Zaradi ugotovljenih pomanjkljivosti pri prenosu Direktive 2019/882/EU je sprejetje zakona nujno, saj bo le tako področje dostopnosti proizvodov in storitev za invalide celovito urejeno in v celoti usklajeno z zahtevami evropskega prava. S tem se bo Republika Slovenija izognila nadaljevanju postopka ugotavljanja kršitve prava Evropske unije in morebitnim finančnim sankcijam v primeru neizpolnitve obveznosti po pravu Evropske unije.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Cilji

Cilj predloga zakona je zagotoviti popolno uskladitev nacionalne zakonodaje s pravom Evropske unije in celoviti prenos določb Direktive 2019/882/EU v slovenski pravni red. S predlogom zakona se odpravljajo vsebinske pomanjkljivosti in neskladnosti, ugotovljene v postopku ugotavljanja kršitve prava Evropske unije. Zagotavlja se celovito izvajanje zahtev glede dostopnosti proizvodov in storitev za invalide.

Cilj predloga zakona je izboljšanje dostopnosti za invalide, kar pomeni lažji dostop do določenih proizvodov in storitev ter njihovo uporabo pod enakimi pogoji kot za druge potrošnike. Hkrati krepi pravno varnost gospodarskih subjektov, saj z jasnimi pravili in enotnimi zahtevami omogoča enotni in predvidljivi zakonodajni okvir, usklajen z evropskim pravom.

Z dopolnitvami zakona se zagotavljata tudi učinkovitejše sodelovanje med pristojnimi organi in jasnejša razmejitev odgovornosti na posameznih področjih, kar bo prispevalo k uspešnejšemu izvajanju zakona in krepitvi mehanizmov nadzora nad njegovo izvedbo.

2.2. Načela

Predlog zakona temelji na teh načelih:

- načelo nediskriminacije,
- načelo spoštovanja dostojanstva in neodvisnosti invalida,
- načelo enakega obravnavanja invalidov pri dostopu do blaga in storitev,
- načelo svobodne izbire blaga in storitev,
- načelo omogočanja vključenosti in udeležbe invalidov v družbi,
- načelo individualne obravnave, zagotavljanja enakih možnosti in dostopnosti,
- načelo prostega pretoka proizvodov in storitev,
- načelo sorazmernosti.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona vsebuje več rešitev, s katerimi se zagotavlja popolni in skladni prenos Direktive 2019/882/EU v slovenski pravni red ter hkrati krepi obstoječi sistem dostopnosti proizvodov in storitev za invalide.

Predlog zakona razširja področje uporabe ZDPSI, in sicer na železniški potniški prevoz, odgovarjanje na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000« ter na postopke oddaje javnih naročil.

S predlogom zakona se zagotavlja, da bodo tudi storitve železniškega potniškega prevoza dostopne invalidom na primerljiv način kot so storitve avtobusnega, zračnega in vodnega potniškega prevoza.

Dostopnost se zagotavlja za spletišča ponudnikov, storitve z uporabo mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, za elektronske vozovnice in postopke njihove izdaje, informacije o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času, ter za interaktivne samopostrežne terminale, razen tistih, ki so sestavni del tirnih vozil. Poleg tega se določajo dodatni pogoji glede dostopnosti storitev železniškega potniškega prevoza. Ponudnik storitve mora zagotoviti možnost železniškega prevoza pod primerljivimi pogoji kot za druge potnike ter določiti pravila o nediskriminaciji in pomoči med potovanjem; zagotoviti pravico do pomoči na postajah in v prevoznih sredstvih; pri načrtovanju novih postaj in večjih prenovah upoštevati potrebe invalidov ter določiti kontaktne točke, na katerih lahko invalidi sporočijo svoj prihod in potrebo po pomoči; ter si, kjer je to potrebno, prizadevati za izboljšanje obstoječe infrastrukture, da bi prevozniki invalidom omogočili dostop in ustrezno pomoč.

Predlog zakona ureja tudi odgovarjanje na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000«. Določa se, da mora najprimernejši center za obveščanje odgovarjati na komunikacijo v sili z enakim komunikacijskim sredstvom, kot je bil klic prejet, in z uporabo sinhroniziranega glasu in besedila, vključno z besedilom v realnem času, oziroma storitve celotnega pogovora, kadar je uporabljena video komunikacija. Z navedenim se izpolnjujejo zahteve iz Direktive 2019/882/EU na področju komunikacij v sili in zagotavlja enakovredna dostopnost storitev.

V predlog zakona je vključena izrecna določitev, da se pogoji glede dostopnosti po ZDPSI uporabljajo tudi v postopkih oddaje javnih naročil. Pri tem so pogoji dostopnosti obvezne tehnične specifikacije pri oblikovanju dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, kadar gre za proizvode in storitve, ki so zajeti v ZDPSI. Rešitev je usklajena z obema javnonaročniškima direktivama Evropske unije, ki določata, da morajo naročniki pri nabavah blaga in storitev, namenjenih uporabi fizičnih oseb, upoštevati merila dostopnosti in zahteve za oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom.

Predlog zakona nadalje določa pravno podlago za sprejetje pravilnika o merilih glede funkcionalne učinkovitosti dostopnosti proizvodov in storitev za invalide. S pravilnikom bodo določena podrobnejša merila glede funkcionalne učinkovitosti dostopnosti proizvodov in storitev za invalide, kadar zahteve glede dostopnosti iz ZDPSI ne obravnavajo načrtovanja in proizvodnje proizvodov ali zagotavljanja storitev. Merila glede funkcionalne učinkovitosti se lahko uporabijo kot alternativa posebni tehnični zahtevi ali več posebnim tehničnim zahtevam, kadar so te navedene v zakonskih pogojih glede dostopnosti, vendar le, če uporaba ustreznega merila glede funkcionalne učinkovitosti izpolnjuje pogoje glede dostopnosti in zagotavlja, da se s takšnim načrtovanjem in proizvodnjo proizvodov ter zagotavljanjem storitev invalidom pri predvidljivi uporabi omogoči enakovredna ali boljša dostopnost.

Dopolnjujejo se tudi pogoji dostopnosti za storitve e-trgovine. Ponudnik storitve e-trgovine mora pri zagotavljanju dostopa do storitve zagotoviti: informacije o dostopnosti proizvodov in storitev, kadar te informacije zagotavlja odgovorni gospodarski subjekt; funkcionalnost v zvezi z identifikacijo, varnostjo in plačilom, ki je zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva, kadar se ta izvaja kot del storitve; ter načine identifikacije, elektronskih podpisov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi. Z navedenimi rešitvami se v nacionalni pravni red prenašajo zahteve Direktive 2019/882/EU glede dostopnosti ključnih elementov e-trgovine.

Predlog zakona razširja krog upravičencev za uveljavljanje pravice do dostopnosti. Potrošnikom se izrecno omogoča začetek postopkov pred pristojnimi organi zaradi neizpolnjevanja zahtev dostopnosti proizvodov in storitev. Poleg tega se uvaja možnost, da v postopkih nastopajo tudi javni organi ter združenja, organizacije in drugi pravni subjekti, ki izkazujejo pravni interes ter delujejo v podporo pritožniku. S tem se krepi pravno varstvo potrošnikov in učinkovito uveljavljanje pravic na področju dostopnosti.

Na novo se določajo tudi pristojnosti nadzornih organov, zlasti na področju storitev železniškega prevoza, kjer nadzor izvajajo Inšpekcija za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča,

Inšpekcija za cestni promet ter Inšpekcija za javni potniški promet. Dodatno se urejajo pooblaščen osebe agencije, ki izvajajo nadzor po ZDPSI, v skladu z ureditvami v drugih področnih zakonih.

V prehodnih in končnih določbah se določa prehodno obdobje za interaktivne samopostrežne terminale, ki so bili zakonito v uporabi pred 28. junijem 2025, in sicer do konca njihove ekonomske življenjske dobe, vendar največ dvajset let. Ureja se tudi dokončanje postopkov javnih naročil, začetih pred začetkom uporabe zakona. Naročniki lahko postopke, ki so v teku, končajo po dosedanji ureditvi, pri čemer lahko, če to dopušča faza postopka, zahteve dostopnosti vključijo tudi v že začete postopke, če rok za oddajo ponudb še ni potekel.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun, ki se nanašajo predvsem na zagotavljanje pogojev za izvajanje novih oziroma dopolnjenih pristojnosti na posameznih področjih.

Za področje storitev železniškega potniškega prevoza, ki se s predlogom zakona na novo določa kot področje uporabe, bo treba zagotoviti dodatna finančna sredstva Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo, v obdobju do leta 2028 pa finančne posledice niso predvidene. Okrog 70 odstotkov voznega parka je prilagojenih invalidom. Vsak razpis za nakup novih prevoznih sredstev traja vsaj dve leti. Za nadaljnjo prilagoditev voznih sredstev, s katero bi dosegli 97 odstotkov prilagojenost voznega parka za prevoz gibalno oviranih oseb v železniškem potniškem prometu, bo potrebno izvajati nadaljnjo modernizacijo, ki bo pomenila nabavo 20 potniških vagonov ter 45 potniških voznih sredstev (garnitur). Pri čemer je ocenjena vrednost finančnih posledic navedenega v višini 520 milijonov EUR z DDV do leta 2031, od katerih je okvirna participacija izvajalca (lastna) okoli 10 odstotkov. Prav tako pa bo izvajalec z letom 2025 morebitni realizirani dobiček, ki bo ugotovljen na podlagi izvedenega poročila, za izvajanje obvezne gospodarske javne službe notranjega železniškega prometa v celoti namenil za nakup novih vlakovnih garnitur v obdobju veljavnosti osnovne pogodbe, to je do leta 2031. V podnebnem skladu je v letu 2028 zagotovljenih okoli 44 milijonov evrov za mednarodne vlake, ki se bodo uporabljali tudi za notranji promet. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo v prihodnjih letih načrtuje tudi prenovi informacijskega sistema, kjer bo tudi nekaj prilagoditev ABT - sistema za invalide (nakup vozovnic). Na podočju železniške infrastrukture, ki je v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo, finančne posledice niso predvidene.

Na področju gospodarstva predlog zakona ne bo povzročil dodatnih finančnih posledic, saj se bodo naloge še naprej izvajale v okviru obstoječih nalog nadzornih organov. Drugih finančnih posledic na področju gospodarstva ni.

Na področjih elektronskih komunikacijskih storitev ter oddajanja javnih naročil finančne posledice niso predvidene.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

Če Republika Slovenija ne izpolni svojih obveznosti iz Direktive 2019/882/EU in ne sprejme zakona, obstaja neposredno tveganje za finančne sankcije v okviru postopka ugotavljanja kršitve prava Evropske unije. Evropska komisija lahko v tem primeru predlaga finančne kazni, ki se lahko gibljejo od pavšalnega zneska do dnevni denarnih kazni za obdobje zamude, zato je sprejetje zakona nujno tudi z vidika zaščite državnega proračuna.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ima dodatne finančne posledice za posamezna področna ministrstva. V letu 2026 so finančne posledice predloga zakona že upoštevane v sprejetem proračunu, in sicer za Ministrstvo za digitalno preobrazbo in Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.

Na področju gospodarstva predlog zakona ne bo povzročil dodatnih finančnih posledic, saj se bodo naloge še naprej izvajale v okviru obstoječih nalog nadzornih organov. Drugih finančnih posledic na področju gospodarstva ni.

Na področjih elektronskih komunikacijskih storitev in oddajanja javnih naročil finančne posledice niso predvidene.

Za področje storitev železniškega potniškega prevoza, ki se s predlogom zakona na novo določa kot področje uporabe, bo treba zagotoviti dodatna finančna sredstva Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo, v obdobju do leta 2028 pa finančne posledice niso predvidene in ob dodatnih prilagoditvah tako avtobusnega kot železniškega prometa ne bodo zanemarljive. Okrog 70 odstotkov voznega parka je prilagojenih invalidom. Vsak razpis za nakup novih prevoznih sredstev traja vsaj dve leti. Za nadaljnjo prilagoditev voznih sredstev, s katero bi dosegli 97 odstotkov prilagojenost voznega parka za prevoz gibalno oviranih oseb v železniškem potniškem prometu, bo potrebno izvajati nadaljnjo modernizacijo, ki bo pomenila nabavo 20 potniških vagonov ter 45 potniških voznih sredstev (garnitur). Pri čemer je ocenjena vrednost finančnih posledic navedenega v višini 520 milijonov EUR z DDV do leta 2031, od katerih je okvirna participacija izvajalca (lastna) okoli 10 odstotkov. Prav tako pa bo izvajalec z letom 2025 morebitni realizirani dobiček, ki bo ugotovljen na podlagi izvedenega poročila, za izvajanje obvezne gospodarske javne službe notranjega železniškega prometa v celoti namenil za nakup novih vlakovnih garnitur v obdobju veljavnosti osnovne pogodbe, to je do leta 2031.

V podnebnem skladu je v letu 2028 zagotovljenih okoli 44 milijonov evrov za mednarodne vlake, ki se bodo uporabljali tudi za notranji promet. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo v prihodnjih letih načrtuje tudi prenovu informacijskega sistema, kjer bo tudi nekaj prilagoditev v okviru ABT sistema za invalide (nakup vozovnic). Na področju infrastrukture finančne posledice niso predvidene.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE V PRAVU EVROPSKE UNIJE

Države članice Evropske unije so morale prenesti Direktivo 2019/882/EU v svoj pravni red do 28. junija 2022. Pogoji glede dostopnosti proizvodov in storitev so začeli veljati 28. junija 2025.

Namen prenosa Direktive 2019/882/EU v slovenski pravni red je uskladiti zahteve glede dostopnosti proizvodov in storitev za invalide z odpravo in preprečevanjem ovir za prosti pretok proizvodov in storitev tako na slovenskem kot tudi evropskem trgu.

Hrvaška

Republika Hrvaška je junija 2025 sprejela Zakon o zahtevah glede dostopnosti proizvodov in storitev, ki je začel veljati 28. junija 2025. Zakon v celoti prenaša Direktivo 2019/882/EU v hrvaški pravni red, pri čemer so bili nekateri deli direktive že pred tem delno preneseni z Zakonom o elektronskih komunikacijah (Narodne novine, št. 76/22 in 14/24) ter s Tehničnim predpisom o zagotavljanju dostopnosti objektov za invalide in osebe z zmanjšano mobilnostjo (Narodne novine, št. 12/23).

Zakon o zahtevah glede dostopnosti proizvodov in storitev določa proizvode in storitve, za katere se zahteve glede dostopnosti uporabljajo, opredeljuje zahteve glede dostopnosti, ureja obveznosti gospodarskih subjektov v zvezi z zagotavljanjem dostopnosti proizvodov in storitev invalidom ter osebam z zmanjšano mobilnostjo, ureja postopke ugotavljanja skladnosti in domneve skladnosti z zahtevami dostopnosti, nadzor nad izvajanjem ter pristojnosti organov v postopkih po zakonu kakor tudi prekrškovne določbe.

Za pripravo zakona je bilo pristojno Ministrstvo za delo, pokojninski sistem, družino in socialno politiko, izvajanje in nadzor pa sta razdeljena med več organov v skladu z njihovo stvarno pristojnostjo: Hrvaški regulator za mrežne dejavnosti (HAKOM) za nadzor nad proizvodi, ki imajo lastnosti radijske opreme, nad trgom elektronskih komunikacijskih storitev, e-knjigami in železniškim potniškim prometom; Državni inšpektorat za nadzor nad proizvodi, ki nimajo lastnosti radijske opreme, ter nad storitvami e-trgovine; Agencija za elektronske medije za storitve, ki omogočajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev; Ministrstvo za morje, promet in infrastrukturo za nadzor nad avtobusnim in vodnim potniškim prometom; Hrvaška agencija za civilno letalstvo za nadzor nad letalskim potniškim prometom; ter Hrvaška narodna banka in Hrvaška agencija za nadzor finančnih storitev (HANFA) za nadzor nad trgom bančnih in finančnih storitev.

Latvija

Republika Latvija je Direktivo 2019/882/EU prenesla z novim Zakonom o dostopnosti proizvodov in storitev, ki je temeljni nacionalni akt in prenaša večino vsebine direktive. Na podlagi tega zakona je bila sprejeta tudi Uredba kabineta ministrov o zahtevah glede dostopnosti proizvodov in storitev, ki kot izvedbeni predpis prenaša določbe iz priloge I direktive. Poleg tega je Latvija izvedla več sektorskih sprememb zakonodaje: z dopolnitvami Zakona o javnem naročanju ter Zakona o naročanju pri izvajalcih javnih služb je bil prenesen prvi odstavek 24. člena direktive, z dopolnitvami Zakona o ocenjevanju skladnosti so bile prenesene določbe glede pristojnosti organov za nadzor trga in preverjanje skladnosti, z dopolnitvami Zakona o elektronskih komunikacijah pa določene zahteve, povezane z elektronskimi komunikacijskimi storitvami. Latvija je tako Direktivo 2019/882/EU v svoj pravni red prenesla z novim samostojnim zakonom, podzakonskim izvedbenim aktom in več spremembami sektorske zakonodaje.

Litva

Republika Litva je Direktivo 2019/882/EU prenesla v svoj pravni red s sprejetjem novega zakona. Decembra 2022 je bil sprejet Zakon o zahtevah glede dostopnosti proizvodov in storitev, ki je temeljni pravni akt za prenos direktive v nacionalni pravni red. Nekateri posamične določbe, povezane z dostopnostjo, so bile že predhodno vključene v druge sektorske predpise, pri čemer Litva v uradnem seznamu prenosa navaja skupno 25 zakonov, vendar ti vsebujejo le manjše prilagoditve, medtem ko je večina zahtev direktive prenesena s posebnim zakonom. Za celovito izvajanje je pristojno Ministrstvo za socialno varnost in delo, pri čemer sodeluje še sedem drugih ministrstev v okviru svojih pristojnosti. Metodološko podporo nudijo Agencija za varstvo pravic invalidov, Litovska avdiosenzorična knjižnica (na področju e-knjig) in Banka Litve (na področju finančnih storitev). Nadzor nad izvajanjem zahtev zakona izvajajo štirje organi nadzora trga. Ustanovljena je bila tudi koordinacijska komisija za vprašanja dostopnosti proizvodov in storitev, ki deluje kot posvetovalno telo in pripravlja priporočila za ministrstva ter druge institucije; v njeni sestavi so predstavniki ministrstev, organov nadzora trga, strokovnih institucij, invalidskih organizacij, poslovnih združenj in akademske sfere. Litva zdaj pripravlja spremembe Zakona o zahtevah glede dostopnosti proizvodov in storitev na podlagi najnovejših pripomb Evropske komisije v zvezi s popolnostjo prenosa Direktive 2019/882/EU.

Avstrija

Republika Avstrija je Direktivo (EU) 2019/882 prenesla s sprejetjem posebnega zveznega zakona o zahtevah glede dostopnosti proizvodov in storitev (Barrierefreiheitsgesetz), ki je osrednji pravni akt za prenos. Direktiva je v celoti prenesena v ta zakon, razen področja klicev v sili, ki je v Avstriji urejeno v Zakonu o telekomunikacijah. V okviru priprave prenosa je delovala medresorska delovna skupina, v kateri je bilo ugotovljeno, da je za ustrezen prenos najprimernejše sprejetje samostojnega zakona. Predlog zakona je pripravilo Zvezno ministrstvo za socialne zadeve, nato je potekala šesttedenska javna razprava (september–november 2022), julija 2023 pa je bil zakon sprejet v avstrijskem parlamentu.

Nemčija

Zvezna republika Nemčija je Direktivo 2019/882/EU prenesla s kombinacijo treh vrst zakonodajnih instrumentov. Na zvezni ravni sta bila sprejeta poseben zakon o dostopnosti in pripadajoča uredba, dodatno pa so posamezne zvezne dežele v okviru svojih pristojnosti zahteve direktive prenesle s

spremembami sektorske zakonodaje. Postopek priprave se je začel leta 2019, zakonodajni postopek pa se je uradno začel konec leta 2020. Namenski zakon o dostopnosti je bil sprejet julija 2021, ustrezna izvedbena uredba pa julija 2022. Ta zakonodajni okvir skupaj zagotavlja izvajanje zahtev direktive na vseh področjih, za katera so v Nemčiji pristojne različne ravni oblasti.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ima posledice glede postopkov oziroma poslovanja javne uprave predvsem pri zagotavljanju nadzora nad pogoji dostopnosti, ki jih opredeljuje predlog zakona. Posledice se bodo odražale v dodatnih nalogah pristojnih organov, zlasti na področju železniškega potniškega prometa in zagotavljanja komunikacije v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000«.

Za učinkovito izvajanje nadzora bo treba zagotoviti ustrezne kadrovske in tehnične pogoje, vendar se bistveno povečanje obsega dela javne uprave ne pričakuje, saj gre predvsem za dopolnitve obstoječih pristojnosti.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima novih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona ima posledice za gospodarstvo predvsem z vidika uskladitve pogojev glede dostopnosti proizvodov in storitev za invalide, kar pomeni, da bodo gospodarski subjekti morali še naprej zagotavljati skladnost proizvodov in storitev z veljavnimi standardi, pri čemer se s predlogom zakona vsebinsko ne povečujejo obveznosti, ampak se obstoječe natančneje opredeljujejo in usklajujejo z zahtevami evropskega prava.

Predlog zakona prispeva k pravni varnosti in predvidljivosti za gospodarske subjekte, saj zagotavlja jasnejše določbe o obveznostih in nadzoru, hkrati pa utrjuje prosti pretok blaga in storitev ter s tem pozitivno vpliva na konkurenčnost ponudnikov in svobodno izbiro potrošnikov, zlasti invalidov.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona bo prispeval k izboljšanju kakovosti življenja invalidov in uresničevanju načela enakega obravnavanja pri dostopu do blaga in storitev. Z dopolnitvami in jasnejšo določitvijo pristojnosti pristojnih organov se krepi izvajanje politik vključevanja in dostopnosti ter omogočata večja neodvisnost in enakopravno sodelovanje invalidov v družbi.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ima učinke predvsem na področjih, ki so povezana z izvajanjem železniškega potniškega prometa ter zagotavljanjem komunikacije v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000« . Predlagane dopolnitve se nanašajo na natančnejšo opredelitev dostopnosti storitev na teh področjih in uskladitev pristojnosti pristojnih organov.

Na drugih področjih, ki jih zakon že ureja, predlog zakona ne prinaša vsebinskih sprememb, temveč zagotavlja enotno in usklajeno izvajanje evropskih zahtev glede dostopnosti.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

S sprejetim zakonom bo javnost seznanjena na spletnih straneh ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter posameznih področnih ministrstev, ki jih zajema zakon, in v medijih.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona se bo spremljalo na podlagi letnih poročil ministrstev, pristojnih za zagotavljanje dostopnosti posameznega proizvoda ali storitve na podlagi tega zakona. Prav tako se bo izvajanje zakona spremljalo zaradi poročanja Evropski komisiji.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Pomembna okoliščina v zvezi s predlogom zakona je, da je Republika Slovenija v postopku ugotavljanja kršitve prava Evropske unije zaradi nepopolnega prenosa Direktive 2019/882/EU. Sprejetje zakona je zato nujno, da se zagotovi celovita uskladitev z evropskim pravom, s čimer se bo omogočilo končanje postopka pred Evropsko komisijo.

Nepravočasna uskladitev ali nesprejetje zakona bi lahko povzročila finančne posledice za Republiko Slovenijo v obliki sankcij zaradi kršitve prava Evropske unije, zato je sprejetje zakona v javnem interesu in v interesu zagotavljanja pravne varnosti.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na e-demokraciji 21. novembra 2025. Javna obravnava je trajala deset dni, do 30. novembra 2025.

V javni obravnavi so sodelovali:

- Boris Matić, ki predlaga spremembe posameznih določb, ki temeljijo na dobrih praksah drugih držav EU in bi zagotovile popolno uskladitev z Direktivo 2019/882/EU, hkrati pa izboljšale učinkovitost in preglednost izvajanja zakona. Predlaga vzpostavitev neodvisnega nadzornega telesa s sodelovanjem invalidskih organizacij, kar je ključno za uspešno izvajanje zakona.
- Sekcija operaterjev elektronskih komunikacij v Združenju za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, ki predlaga uveljavitev predloga zakona šest mesecev po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije z namenom pravočasne izvedbe sprememb, ki jih prinaša predlog zakona. Nadalje predlaga, da se v novi peti odstavek 1. člena ZDPSI doda izjema v postopkih javnega naročanja ter podaja pripombe glede 6. člena predloga zakona v povezavi z vzpostavitvijo glasovne komunikacije in sprotnega zapisovanja besedila v realnem času med uporabniki različnih mobilnih omrežij. Prav tako poudarja potrebo po pravilniku v povezavi z elektronsko komunikacijskimi storitvami.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi zakona zunanji sodelavci niso sodelovali.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Luka Mesec, minister
- Igor Feketija, državni sekretar
- mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide
- Simona Kamšek, vodja Sektorja za izenačevanje možnosti invalidov, Direktorat za invalide
- Metka Voler, sekretarka, Sektor za izenačevanje možnosti invalidov, Direktorat za invalide.

BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide (Uradni list RS, št. 14/23) se v 3. členu v prvem odstavku v 2. točki pod b) četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»– interaktivne samopostrežne terminale za zagotavljanje informacij, razen terminalov, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil;«.

V drugem odstavku se 3. točka spremeni tako, da se glasi:

»3. storitve zračnega, avtobusnega, železniškega in vodnega potniškega prevoza, in sicer:

- a) spletišča,
- b) storitve z uporabo mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami,
- c) elektronske vozovnice in storitev izdajanja elektronskih vozovnic,
- č) zagotavljanje informacij o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času, v primeru informativnih zaslonov je to omejeno le na interaktivne zaslone,
- d) interaktivne samopostrežne terminale, razen tistih, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov, ladij ali tirnih vozil, ki se uporabljajo za zagotavljanje katerega koli dela takšnih storitev potniškega prevoza;«.

Tretji in četrti odstavek se spremeni tako, da se glasita:

»(3) Ne glede na 3. točko prejšnjega odstavka se za storitve mestnega in medkrajevnega prevoza uporabljajo le storitve iz 3. točke pod d) prejšnjega odstavka.

(4) Ta zakon se uporablja za odgovarjanje na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000«.

Za četrtim odstavkom se doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Pogoji glede dostopnosti za proizvode in storitve iz tega zakona se uporabljajo tudi v postopkih oddaje javnih naročil. Šteje se, da so zahteve glede dostopnosti po tem zakonu obvezne zahteve glede dostopnosti, ki se v postopkih oddaje javnih naročil upoštevajo pri oblikovanju tehničnih specifikacij javnega naročila, v skladu s predpisom, ki ureja javno naročanje.«.

2. člen

V 4. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) 25.a člen in VII. poglavje tega zakona se ne uporabljata za postopke javnega naročanja, za katere se uporablja zakon, ki ureja javno naročanje.«.

3. člen

V 5. členu se:

– za 29. točko doda nova, 29.a točka, ki se glasi: »29.a »služba za pomoč v sili« pomeni interventno storitev, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;«;

– 32. točka spremeni tako, da se glasi: »32. »storitev avtobusnega potniškega prevoza« pomeni storitve avtobusnega potniškega prevoza v skladu s prvim in drugim odstavkom 2. člena Uredbe (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L št. 55 z dne 28. 2. 2011, str. 1);«;

- za 32. točko doda nova, 32.a točka, ki se glasi: »32.a »storitev celotnega pogovora« je storitev celotnega pogovora, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;«;
- za 34. točko doda nova, 34.a točka, ki se glasi: »34.a »storitev mestnega in medkrajevnega prevoza« pomeni storitve mestnega in medkrajevnega prevoza, kot je opredeljeno v zakonu, ki ureja prevoze v cestnem prometu;«;
- 35. točka spremeni tako, da se glasi: »35. »storitev zračnega potniškega prevoza« pomeni storitve komercialnega potniškega zračnega prevoza, kot so opredeljene v točki (I) člena 2 Uredbe (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (UL L št. 204 z dne 26. 7. 2006, str. 1), ki se lahko opravlja kot redni ali posebni zračni prevoz, kot sta opredeljena v zakonu, ki ureja letalstvo, pri odhodu z letališča, pri prihodu na letališče ali v tranzitu skozi letališče, kadar se letališče nahaja na ozemlju države članice, vključno z odhodnimi leti z letališča, ki se nahaja v tretji državi, na letališče, ki se nahaja na ozemlju države članice, pri katerih storitve opravljajo letalski prevozniki Unije.;«;
- za 37. točko doda nova, 37.a točka, ki se glasi »37.a »storitev železniškega potniškega prevoza« pomeni storitve železniškega potniškega prevoza v skladu z Uredbo (EU) št. 2021/782 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (UL L št. 172 z dne 17. 5. 2021, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 782/2021/EU);«.

4. člen

V 6. členu se za besedilom člena, ki se označi kot prvi odstavek, doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Da se invalidom omogoči optimalna uporaba proizvodov in storitev, se kot alternativa enemu ali več tehničnim pogojem lahko uporabijo merila glede funkcionalne učinkovitosti, ki jih predpiše minister, pristojen za invalidsko varstvo.«.

5. člen

V 8. členu se besedilo člena označi kot prvi odstavek, napovedni stavek pa spremeni tako, da se glasi: »(1) Da se invalidom omogoči ustrezna uporaba, morajo storitve iz drugega odstavka 3. člena tega zakona, razen storitev mestnega in medkrajevnega prevoza, izpolnjevati splošne pogoje glede dostopnosti, in sicer se storitve zagotavljajo s temi podpornimi tehnologijami:«.

V 5. točki novega prvega odstavka se za besedo »avtobusnega« dodata vejica in beseda »železniškega«.

Za prvim odstavkom se dodajo novi, drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:

»(2) Ponudnik storitve v splošnih pogojih ali enakovrednem dokumentu navede, kako storitev izpolnjuje zahteve glede dostopnosti iz tega zakona. Te informacije zajemajo opis pogojev dostopnosti, ki se uporabljajo, in obseg, kolikor je potreben za ugotavljanje, oblikovanje in delovanje storitve. Poleg zahtev glede informacij po zakonu, ki ureja varstvo potrošnikov, ta informacija vsebuje tudi:

- splošni opis storitve v dostopnih oblikah;
- opis in potrebne razlage za razumevanje delovanja storitve;
- opis, kako storitev izpolnjuje ustrezne zahteve glede dostopnosti iz tega zakona.

(3) Za uskladitev obveznosti iz prejšnjega odstavka lahko ponudnik storitve v celoti ali delno uporablja harmonizirane standarde in tehnične specifikacije, katerih sklici so bili objavljeni v Uradnem listu Evropske unije.

(4) Ponudnik storitve zagotovi informacije, ki dokazujejo, da izvajanje storitve in njeno spremljanje zagotavljata skladnost storitve s pogoji iz drugega odstavka tega člena in s pogoji dostopnosti iz tega zakona.«.

6. člen

V 9. členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– glasovno komunikacijo in sprotno zapisovanje besedila v realnem času;«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Najprimernejši center za obveščanje ustrezno odgovarja na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000« z enakim komunikacijskim sredstvom, s katerega je bila komunikacija prejeta, in z uporabo sinhroniziranega glasu in besedila (vključno z besedilom v realnem času) ali, kadar je uporabljen video klic, s sinhronizacijo glasu, besedila (vključno z besedilom v realnem času) in videa v obliki storitve celotnega pogovora.«.

7. člen

Za 9. členom se doda nov, 9.a člen, ki se glasi:

»9.a člen

(dodatni pogoji glede dostopnosti storitev e-trgovine)

Pri zagotavljanju dostopa do storitev e-trgovine ponudnik te storitve zagotavlja:

- informacije o dostopnosti proizvodov in storitev, ki so v prodaji, kadar te informacije zagotavlja odgovorni gospodarski subjekt;
- funkcionalnost v zvezi z identifikacijo, varnostjo in plačilom, ki je zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva ter dostopna, kadar se ta izvede kot del storitve in ne kot del proizvoda;
- načine identifikacije, elektronskih podpisov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi.«.

8. člen

V 12. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi:

»(dodatni pogoji glede dostopnosti zračnega, avtobusnega in železniškega potniškega prevoza)«.

Za drugim odstavkom se dodata nova, tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Pri zagotavljanju storitve železniškega potniškega prevoza ponudnik storitve:

- zagotovi možnost železniškega prevoza, ki je primerljiv s prevozi drugih potnikov, in tako določi pravila o nediskriminaciji in pomoči med potovanjem;
- zagotovi pravico do pomoči na postajah in v prevoznih sredstvih;
- pri odločitvah glede načrta novih postaj in pri velikih prenovah upravljavci postaj upoštevajo potrebe invalidov v skladu z zahtevami za konstrukcijo, namenjeno vsem uporabnikom, ter v vsakem primeru upravljavci postaj določijo kontaktne točke, na katerih lahko invalidi sporočijo svoj prihod in potrebo po pomoči;
- si prizadeva za izboljšanje obstoječe infrastrukture, kjer je to potrebno, da bi prevozniki lahko omogočili dostop invalidom in jim nudili ustrezno pomoč.

(4) Pri zagotavljanju storitev mestnega in medkrajevnega prevoza se dodatno zagotavlja dostopnost samopostrežnih terminalov v skladu s 7. členom tega zakona.«.

9. člen

V 15. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Proizvajalec:

1. pripravi tehnično dokumentacijo, ki se hrani pet let po tem, ko je bil proizvod dan na trg,
2. izvede postopek ugotavljanja skladnosti proizvoda,
3. pripravi izjavo EU o skladnosti v slovenskem jeziku, ki dokazuje, da proizvod izpolnjuje pogoje glede dostopnosti, in se hrani pet let po tem, ko je bil proizvod dan na trg,
4. proizvod označi z oznako CE v skladu z evropskim predpisom, ki ureja splošna pravila za oznako CE in njeno namestitev,
5. zagotovi, da so vzpostavljeni postopki za ohranjanje skladnosti serijske proizvodnje in da se upoštevajo spremembe oblike ali značilnosti proizvoda ter spremembe harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij s sklicevanjem, s katerimi med njimi je ugotovljena skladnost proizvoda,
6. na proizvodih označi vrsto, serijo ali serijsko številka ali kateri koli drug identifikacijski element proizvoda, ali kadar velikost ali narava proizvoda tega ne dopušča, da so zahtevane informacije navedene na embalaži ali v dokumentu, ki je priložen proizvodu,
7. na proizvodu, embalaži ali priloženem dokumentu navede svoje ime, registrirano trgovsko ime, registrirano blagovno znamko in kontaktne podatke, naslov, na katerem je dosegljiv za vprašanja o proizvodu. Kontaktni podatki so v jeziku, ki ga končni uporabniki in organi za nadzor trga brez težav razumejo,
8. zagotovi, da so proizvodu, priložena navodila in varnostne informacije v slovenskem jeziku. Taka navodila in informacije ter vsako označevanje so jasni, razumljivi in nedvoumni.

(3) Proizvajalec, ki ugotovi, da proizvod, ki ga je dal na trg, ni skladen s pogoji glede dostopnosti po tem zakonu, nemudoma izvede popravilne ukrepe za zagotovitev skladnosti proizvoda ali ga umakne s trga. Proizvajalec o tem obvesti pristojne organe držav, v katerih so omogočili dostopnost proizvoda, in jim predloži informacije o neskladnosti in sprejetih popravilnih ukrepih. Proizvajalec vodi evidenco proizvodov, ki niso v skladu s pogoji glede dostopnosti, in z njimi povezanih pritožb.«.

10. člen

V 22. členu se za osmim odstavkom doda nov deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Kadar se gospodarski subjekti za določeni proizvod ali storitev sklicujejo na pogoje iz prvega odstavka tega člena, o tem obvestijo ustrezne organe za nadzor trga proizvodov iz 26. člena tega zakona ali organe, pristojne za preverjanje skladnosti storitev iz 30. člena tega zakona, ter države članice, v katerih je proizvod dan na trg ali v katerih se zagotavlja ta storitev.«.

Dosedanji deveti odstavek postane deseti odstavek.

11. člen

Za naslovom poglavja »VI. NADZOR« se doda nov, 25.a člen, ki se glasi:

»25.a člen

(upravičenci za izvrševanje pravice do dostopnosti proizvodov in storitev)

(1) Potrošnik lahko na podlagi tega zakona začne postopke pred pristojnimi organi zaradi neizpolnjevanja skladnosti proizvodov in storitev po tem zakonu.

(2) Organi javnega sektorja ali zasebna združenja, organizacije ali drugi pravni subjekti, ki imajo pravni interes, pri zagotavljanju skladnosti proizvodov in storitev po tem zakonu v imenu ali v podporo pritožniku in z njegovo odobritvijo pri pristojnih organih sodelujejo v katerem koli postopku, določenem za izpolnjevanja obveznosti iz tega zakona.«.

12. člen

V 27. členu se za četrtem odstavkom dodajo novi, peti, šesti, sedmi in osmi odstavek, ki se glasijo:

»(5) Kadar TIRS meni, da so ukrepi zanimivi za druge države članice, Evropsko komisijo in druge države članice o tem obvesti v skladu s predpisom, ki ureja mednarodno izmenjavo informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi.

(6) Informacije iz prejšnjega odstavka vsebujejo vse razpoložljive podrobnosti, zlasti podatke, potrebne za identifikacijo neskladnega proizvoda, poreklo proizvoda, vrsto domnevne neskladnosti in zahteve glede dostopnosti, ki jih izdelek ne izpolnjuje, vrsto in trajanje sprejetih nacionalnih ukrepov ter stališče zadevnega gospodarskega subjekta. TIRS pri tem navede, ali je razlog za neskladnost:

- da proizvod ne izpolnjuje veljavnih zahtev glede dostopnosti, ali
- pomanjkljivo osti harmoniziranih standardov ali tehnične specifikacije iz 25. člena tega zakona, na katerih temelji domneva o skladnosti.

(7) TIRS Evropsko komisijo in druge države članice nemudoma obvesti o vseh sprejetih ukrepih in vseh dodatnih razpoložljivih informacijah v zvezi z neskladnostjo proizvoda ter v primeru nestrinjanja s priglasi nacionalnim ukrepom o svojem nasprotovanju.

(8) Kadar država članica ali Evropska komisija v treh mesecih po prejemu informacij iz petega odstavka tega člena ne predloži ugovora glede začasnega ukrepa, ki ga je sprejel TIRS, se šteje, da je ukrep upravičen.

(9) TIRS zagotovi, da se nemudoma sprejmejo ustrezni omejevalni ukrepi v zvezi z zadevnim proizvodom, vključno z umikom proizvoda s trga.«.

13. člen

Za 27. členom se doda nov, 27.a člen, ki se glasi:

»27.a člen

(postopek za obravnavo proizvodov, za katere se gospodarski subjekt sklicuje na temeljito spremembo in nesorazmerno breme)

Kadar se gospodarski subjekt sklicuje na 22. člen tega zakona TIRS pri izvajanju nadzora trga proizvodov:

- preveri, ali je gospodarski subjekt opravil oceno iz drugega odstavka 22. člena tega zakona;
- pregleda oceno iz prejšnje alineje in njene rezultate, vključno s pravilno uporabo meril iz podzakonskega akta, opredeljenega v desetem odstavku 22. člena tega zakona;
- preveri skladnost z zahtevami glede dostopnosti proizvodov iz tega zakona.«.

14. člen

V 30. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Nadzor na področju storitev železniškega prevoza v skladu z zakonom, ki ureja železniški promet, Uredbo (EU) 782/2021/EU in z Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 67/11) opravljajo inšpektorat, pristojen za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča, inšpektorat, pristojen za cestni promet ter inšpektorat, pristojen za javni potniški promet.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

Dosedanji šesti odstavek, ki postane sedmi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Nadzor nad storitvijo e-knjige in namensko programsko opremo iz prvega odstavka 11. člena tega zakona izvaja AKOS.«.

Dosedanji sedmi in osmi odstavek postaneta osmi in deveti odstavek.

15. člen

Za 32. členom se doda nov, 32.a člen, ki se glasi:

»32.a člen (pooblaščen osebe agencije)

(1) Naloge nadzora, ki so na podlagi tega zakona v pristojnosti agencije, opravljajo osebe, ki so zaposlene na agenciji in imajo za to pooblastilo ministra, pristojnega za vsebinsko področje, na katerem opravljajo nadzor (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen osebe agencije).

(2) Pooblastilo za opravljanje nalog nadzora se izkazuje s službeno izkaznico, ki jo izda minister, pristojen za vsebinsko področje, na katerem se opravlja nadzor.

(3) Pooblaščen osebe agencije morajo izpolnjevati pogoje za inšpektorja iz zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor.

(4) Osebe iz prvega odstavka tega člena samostojno opravljajo naloge nadzora po tem zakonu, vodijo upravni postopek ter izdajajo odločbe in sklepe v upravnem postopku. V postopku nadzora po tem zakonu in za odreditev ukrepov se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, če s tem zakonom ni drugače določeno.«.

16. člen

V 38. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi:

»(kršitve zagotavljanja dostopnosti do zračnega, avtobusnega in železniškega potniškega prevoza)«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Kršitev pogojev glede dostopnosti storitev iz tretjega odstavka 12. člena tega zakona se sankcionira v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 67/11).«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

17. člen

(prehodno obdobje za samopostrežne terminale)

Samopostrežni terminali, ki so jih ponudniki storitev zakonito uporabljali za zagotavljanje storitev pred 28. junijem 2025, se lahko uporabljajo do konca njihove ekonomske življenjske dobe, vendar ne dlje kot 20 let po začetku njihove uporabe.

18. člen
(dokončanje postopkov oddaje javnih naročil)

- (1) Postopki oddaje javnih naročil, za katere so bila obvestila o javnem naročilu poslana v objavo pred uveljavitvijo tega zakona, se izvedejo po dosedanjih predpisih.
- (2) Postopki s pogajanji brez predhodne objave se izvedejo po dosedanjih predpisih, če je že bilo poslano povabilo k oddaji ponudb.
- (3) Posamezna naročila, oddana na podlagi okvirnega sporazuma, sklenjenega pred uveljavitvijo tega zakona, se oddajo v skladu z določbami okvirnega sporazuma. Posamezna naročila v okviru dinamičnega nabavnega sistema, vzpostavljenega pred uveljavitvijo tega zakona, se oddajo v okviru tega dinamičnega sistema do konca delovanja sistema.
- (4) Posamezna naročila, oddana na podlagi kvalifikacijskega sistema, vzpostavljenega pred uveljavitvijo tega zakona, se oddajo v okviru tega sistema do konca delovanja sistema.
- (5) Ne glede na prvi, drugi, tretji in četrti odstavek tega člena lahko naročnik ob upoštevanju zakona, ki ureja javno naročanje, spremeni dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila oziroma navedbe v objavljenem obvestilu o javnem naročilu in javno naročilo odda ob upoštevanju novega petega odstavka 3. člena zakona, če še ni potekel rok za predložitev ponudb.

19. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV:

K 1. členu

S prvim členom se širi področje uporabe ZDPSI na železniški potniški prevoz, odgovarjanje na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000« ter na postopke oddaje javnih naročil. S tem namenom je bilo treba dopolniti in spremeniti veljavni 3. člen ZDPSI, ki določa področje uporabe. Zagotavljanje dostopnosti po ZDPSI se s predlogom zakona širi tudi na področje železniškega potniškega prevoza, kar pomeni, da bodo morala biti dostopna tudi spletišča, storitve z uporabo mobilnih naprav, ključno z mobilnimi aplikacijami, elektronske vozovnice in njihovo izdajanje, zagotavljanje informacij o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času, vključno z interaktivnimi zasloni, ter interaktivne samopostrežne terminale, razen tistih, ki so nameščeni kot sestavni deli tirnih vozil. Navedena izjema velja tako za zagotavljanje dostopnosti proizvodov kot tudi storitev.

Direktiva 2019/882/EU opredeljuje storitve regionalnega prevoza, ki ga slovenski pravni red ne pozna. Zato je bilo treba prilagoditi izvajanje storitve regionalnega prevoza slovenskemu pravnemu redu tako, da se v celotnem ZDPSI poenoti terminologija v »storitve mestnega in medkrajevnega prevoza«.

Na področju uporabe veljavnega ZDPSI izrecno ne določa odgovarjanja na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000«, zato je bilo v predlogu zakona to področje nujno treba urediti.

S petim odstavkom se v slovenski pravni red prenaša določilo prvega odstavka 24. člena Direktive 2019/882/EU. V zvezi s tem je iz uvodnega pojasnila 90 Direktive 2019/882/EU razbrati, da Direktiva 2014/24/EU in Direktiva 2014/25/EU (obe v nacionalni pravni red preneseni z Zakonom o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23, 88/23 – ZOPNN-F in 83/25 – ZOUL, v nadaljnjem besedilu: ZJN-3)), ki določata postopke javnega naročanja v zvezi z javnimi naročili in projektnimi natečaji za nekatero blago (proizvode), storitve in gradnje, določata tudi, da se pri vseh nabavah, ki naj bi jih uporabljale fizične osebe, bodisi splošna javnost bodisi uslužbenci javnega naročnika ali naročnika, pri pripravi tehničnih specifikacij, razen v ustrezno utemeljenih primerih, upoštevajo merila dostopnosti za invalide ali zahteve za oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom. Poleg tega ti direktivi določata tudi, da kadar so zahteve v zvezi z obvezno dostopnostjo sprejete s pravnim aktom Evropske unije, se tehnične specifikacije glede merila dostopnosti za invalide ali zahteve za oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom, določijo s sklicevanjem nanj. Uvodno pojasnilo navaja tudi, da bi ta direktiva morala določati obvezne zahteve glede dostopnosti proizvodov in storitev, za katere se uporablja. Zahteve glede dostopnosti iz te direktive niso zavezujoče za proizvode in storitve, ki ne spadajo na njeno področje uporabe. Vendar pa bi uporaba teh zahtev glede dostopnosti za izpolnjevanje ustreznih obveznosti iz drugih aktov Evropske unije poleg te direktive olajšala izvajanje dostopnosti in prispevala k pravni varnosti ter približanju zahtev glede dostopnosti v vseh državah članicah. Organom se ne bi smelo preprečiti, da določijo strožje zahteve glede dostopnosti, kot je glede dostopnosti določeno v prilogi I Direktive 2019/882/EU.

Zato se v predlogu zakona na novo dodaja izrecno določilo, da se pogoji glede dostopnosti po tem zakonu uporabljajo tudi v postopkih oddaje javnih naročil in da so pogoji glede dostopnosti po tem zakonu, vendar izključno za proizvode in storitve iz predmetnega člena, obvezni pri oblikovanju vsakokratnih tehničnih specifikacij javnega naročila, kar pa sicer – torej oblikovanje tehničnih specifikacij, ureja javnonaročniška zakonodaja. To pomeni, da morajo naročniki pri oblikovanju tehničnih specifikacij v primeru naročanja predmetov in storitev iz ZDPSI zahtevati, da ti izpolnjujejo vse zahteve glede dostopnosti po tem zakonu.

S tem določilom se torej v povezavi z obstoječim tretjim odstavkom 68. člena ZJN-3, iz katerega po vzoru javnonaročniških direktiv izhaja, da kadar zahteve v zvezi z obvezno dostopnostjo opredeljuje neposredno veljavni pravni akt Evropske unije, naročnik tehnične specifikacije glede meril dostopnosti za invalide določi s sklicevanjem na ta akt, kar se implicitno sicer lahko razume tudi v primeru Direktive 2019/882/EU oziroma nacionalnega predpisa, v konkretnem primeru ZDPSI, s katerim se navedena direktiva prenaša v slovenski pravni red, nalaga obveznost, da morajo naročniki, kadar naročajo določeno blago ali storitve po ZDPSI, tega naročiti tako, da se opredeljene zahteve glede dostopnosti upoštevajo pri pripravi tehničnih specifikacij javnega naročila. Gre pa za omejeni seznam blaga oziroma storitev, ki je bil določen na podlagi analize v okviru ocene učinka predpisa (na ravni EU) kot pomemben za invalide in za katere so bile med državami članicami sprejete (ali se je pričakovalo, da še bodo) nacionalne zahteve glede dostopnosti, ki ovirajo delovanje notranjega trga. Odprava te omejitve in izboljšanje položaja invalidov pa sta glavni namen Direktive 2019/882/EU.

K 2. členu

Z navedeno določbo se v slovenski pravni red prenašata dve določili Direktive 2019/882/EU, in sicer tretjega odstavka 29. člena in petega odstavka 30. člena, ki v okviru določb o izvrševanju in kaznih opredeljujeta izključitve za postopke javnega naročanja. Tudi iz uvodnega pojasnila 97 k navedeni direktivi izhaja, da se zaradi obstoječega pravnega okvira glede pravnih sredstev na področjih, ki jih zajemata direktivi 2014/24/EU in 2014/25/EU, določbe te direktive v zvezi z izvrševanjem in kaznimi ne bi smele uporabljati za postopke javnega naročanja, za katere veljajo obveznosti iz te direktive. Takšna izključitev ne posega v obveznosti držav članic, ki izhajajo iz pogodb, da sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev uporabe in učinkovitosti prava Evropske unije. Glede na navedeno se uporaba določbe 25.a člena in VII. poglavja predloga zakona, ki urejata izvrševanje in kazni, izključi za tiste postopke javnega naročanja, ki jih ureja oziroma za katere se uporablja ZJN-3, ki v slovenski pravni red sicer prenaša obe javnonaročniški direktivi (Direktivo 2014/24/EU in Direktivo 2014/25/EU).

K 3. členu

Določba predloga zakona spreminja 5. člen ZDPSI tako, da se dodajo opredelitve izrazov:

(29.a) »služba za pomoč v sili« pomeni interventno storitev, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;

13. točka 3. člena Direktive 2019/882/EU določa, da služba za pomoč v sili pomeni službo za pomoč v sili, kot je opredeljena v 39. točki 2. člena Direktive (EU) 2018/1792 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/1792/EU). Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22, 18/23 – ZDU-10 in 40/25 – ZInfV-1; v nadaljevanju: ZEKom-2) v 18. točki 3. člena prenaša navedeno določbo Direktive 2018/1792/EU in v tem okviru opredeljuje interventno storitev (ustreznejši izraz za službo za pomoč v sili) kot storitev, ki jo nudijo službe za zaščito, reševanje in pomoč, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja varstvo pred naravnimi ali drugimi nesrečami, policija v skladu s predpisi, ki urejajo delovanje policije, ter služba za nujno medicinsko pomoč v skladu s predpisi s področja zdravstvene dejavnosti. Za zagotovitev ustreznega prenosa 13. točke 3. člena Direktive 2019/882/EU se tako s predlogom člena dodaja opredelitev službe za pomoč v sili s sklicem na ZEKom-2;

(32) »storitev avtobusnega potniškega prevoza« pomeni storitve avtobusnega potniškega prevoza v skladu s prvim in drugim odstavkom 2. člena Uredbe (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 55 z dne 28. 2. 2011, str. 1–12);

Storitev avtobusnega potniškega prevoza je opredeljena tako, kot to določa Uredba (EU) št. 181/2011, in v celoti upošteva opredelitev pojma iz 32. točke 3. člena Direktive 2019/882/EU. Avtobusni potniški prevoz je ustrezno opredeljen že v ZDPSI, vendar smo opredelitev dodali zaradi lažje sledljivosti spreminjanja evropske zakonodaje;

(32.a) »storitev celotnega pogovora« je storitev celotnega pogovora, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije.

Zaradi ustreznega prenosa 9. točke 3. člena Direktive 2019/882/EU se dodaja opredelitev storitve celotnega pogovora z ustrezno navezavo na ZEKom-2, po kateri je storitev celotnega pogovora multimedijška storitev pogovora v realnem času, ki zagotavlja dvosmerni simetrični prenos videa, besedila in glasu v realnem času med uporabniki na dveh ali več lokacijah;

(34.a) »storitve mestnega in medkrajevnega prevoza« pomeni storitve mestnega in medkrajevnega prevoza, kot je opredeljeno v zakonu, ki ureja prevoze v cestnem prometu.

Ker slovenski pravni red ne pozna primestnega prevoza, je v predlogu zakona opredeljen izraz medkrajevni prevoz. V skladu z zakonom, ki ureja prevoze v cestnem prometu, je medkrajevni prevoz javni prevoz potnikov med dvema ali več kraji in se lahko opravlja kot potniški ali hitri linijski prevoz potnikov;

(35) »storitev zračnega potniškega prevoza« pomeni storitve komercialnega potniškega zračnega prevoza, kot so opredeljene v točki (l) 2. člena Uredbe (ES) št. 1107/2006, ki se lahko opravlja kot redni ali posebni zračni prevoz, kot sta opredeljena v zakonu, ki ureja letalstvo, pri odhodu z letališča, pri prihodu na letališče ali v tranzitu skozi letališče, kadar je letališče na ozemlju države članice, vključno z odhodnimi leti z letališča v tretji državi na letališče na ozemlju države članice, pri katerih storitve opravljajo letalski prevozniki Evropske unije.

Storitev zračnega potniškega prevoza je opredeljena tako, kot to določa Uredbe (ES) št. 1107/2006, in v celoti upošteva opredelitev pojma iz 31. točke 3. člena Direktive 2019/882/EU. Zračni potniški prevoz je ustrezno opredeljen že v ZDPSI, vendar smo opredelitev dodali zaradi lažje sledljivosti spreminjanja evropske zakonodaje;

(37.a) »storitve železniškega potniškega prevoza« pomeni storitve železniškega potniškega prevoza v skladu z Uredbo (EU) št. 2021/782 (UL L 172 z dne 29. 4. 2021 str. 1–52).

Storitev železniškega potniškega prevoza je s predlogom zakona na novo opredeljena zaradi vključitve železniškega potniškega prevoza v področje uporabe predloga zakona ter je v celoti usklajena z opredelitvijo pojma v Uredbi (EU) št. 2021/782. Na ta način se zagotavlja prenos 33. točke 3. člena Direktive 2019/882/EU.

K 4. členu

Določba uvaja pravno podlago za sprejetje pravilnika o merilih glede funkcionalne učinkovitosti dostopnosti proizvodov in storitev za invalide, ki je priloga tega predloga zakona. S tem se v slovenski pravni red prenaša priloga I, oddelek VII Direktive 2019/882/EU.

Pravilnik o merilih glede funkcionalne učinkovitosti dostopnosti proizvodov in storitev za invalide bo določal podrobnejša merila glede funkcionalne učinkovitosti dostopnosti proizvodov in storitev za invalide, kadar zahteve glede dostopnosti iz zakona, ki ureja dostopnost proizvodov in storitev za invalide, ne obravnavajo načrtovanja in proizvodnje proizvodov ali zagotavljanja storitev.

Merila glede funkcionalne učinkovitosti se lahko uporabijo kot alternativa eni ali več posebnim tehničnim zahtevam, kadar so te navedene v zakonskih pogojih glede dostopnosti, vendar le, če uporaba ustreznega merila glede funkcionalne učinkovitosti izpolnjuje pogoje glede dostopnosti in zagotavlja, da se s takšnim načrtovanjem in proizvodnjo proizvodov ter zagotavljanjem storitev invalidom pri predvidljivi uporabi omogoči enakovredna ali boljša dostopnost.

Pravilnik je priloga k temu predlogu zakona..

K 5. členu

Določba splošne pogoje glede dostopnosti storitev širi na področje železniškega potniškega prevoza. S predlogom zakona se zagotavlja, da bodo tudi storitve železniškega potniškega prevoza dostopne invalidom podobno, kot so zagotovljene storitve avtobusnega, zračnega in vodnega potniškega prevoza. Dostopnost se zagotavlja za spletišča ponudnikov, storitve z uporabo mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, elektronske vozovnice in postopke njihove izdaje, informacije o prevoznih

storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času, ter interaktivne samopostrežne terminale, razen tistih, ki so sestavni del tirnih vozil. Dostopnost se zagotavlja tudi s podpornimi storitvami in podpornimi tehnologijami z zagotavljanjem informacij o dostopnosti vozil, okoliške infrastrukture in grajenega okolja.

Novi drugi, tretji in četrti odstavek povzema prilogo V Direktive 2019/882/EU, ki opredeljuje obveznost ponudnika storitev o zagotavljanju informacij glede opisa pogojev dostopnosti, ki se uporabljajo za oblikovanje in delovanje storitve.

Novi drugi odstavek opredeli obveznosti ponudnika storitve, da v splošnih pogojih ali enakovrednem dokumentu navede, kako storitev izpolnjuje zahteve glede dostopnosti. Te informacije vključujejo opis, kako je storitev dostopna. Te informacije vsebujejo tudi splošni opis storitve v dostopnih oblikah, opis in potrebne razlage za razumevanje delovanja storitve ter opis, kako storitev izpolnjuje ustrezne zahteve glede dostopnosti.

Novi tretji odstavek določa, da lahko ponudnik storitev namesto navedb informacij o zagotavljanju dostopnosti v splošnih pogojih ali enakovrednem dokumentu v tem dokumentu navede sklic na uporabo harmoniziranih standardov ali tehničnih specifikacij, ki so bile objavljene v Uradnem listu Evropske unije.

Četrti odstavek zahteva, da ponudnik storitve zagotovi informacije, ki dokazujejo, da izvajanje storitve in njeno spremljanje zagotavljata skladnost storitve s pogoji glede dostopnosti.

K 6. členu

Besedilo prve alineje prvega odstavka 9. člena ZDPSI se v celoti usklajuje z določbo točke (a) (i) oddelka IV priloge I Direktive 2019/882/EU. S tem so upoštevane tudi pripombe Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij, ki so jih podali v okviru javne obravnave osnutka ZDPSI. Ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev morajo upoštevati zahteve iz 9. člena ZDPSI, ki jih dodatno določajo zahteve EU-standardov.

Spremenjeni drugi odstavek 9. člena prenaša določbo osmega odstavka 4. člena Direktive 2019/882/EU in oddelka V priloge I ter opredeljuje način odgovarjanja najprimernejšega centra za obveščanje na komunikacijo v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000«. Za odgovarjanje na klice v sili v okviru enotne evropske številke za klic v sili »112«, številke policije »113« in enotne evropske telefonske številke za prijavo pogrešanih otrok »116 000« mora najprimernejši center za obveščanje uporabiti enako komunikacijsko sredstvo, kot je bilo uporabljeno za prejem komunikacije. Če uporabnik kliče z video klicem, mora najprimernejši center za obveščanje odgovoriti z video klicem s sinhronizacijo glasu, besedila (vključno z besedilom v realnem času) in videa v obliki storitve celotnega pogovora.

Veljavni zakon v drugem odstavku 9. člena vzpostavlja pravno podlago za določitev podrobnejših pogojev za zagotavljanje dostopnosti elektronskih komunikacijskih storitev. Prvotni namen pravilnika je bil zagotoviti večjo jasnost ureditve in lažje izvajanje nadzora z določitvijo podrobnejših zahtev. Po sprejetju zakona so bile izvedene poglobljene analize, ki so pokazale, da so vse ustrezne določbe direktive prenesene že z zakonom, v preostalem pa je področje urejeno z EU-standardi. Z vidika enakih pogojev za vse invalide je ključno, da se vzpostavijo enotne evropske rešitve, kar bo invalidom omogočalo enako uporabo storitev tudi ob prehodu državnih meja. Po razpoložljivih podatkih nobena druga država članica ne predpisuje podrobnejših pogojev glede dostopnosti elektronskih komunikacijskih storitev. Glede na navedeno se predlaga črtanje pravne podlage za sprejetje pravilnika, ki še ni bil sprejet.

K 7. členu

Z določbo se opredelijo dodatni pogoji glede dostopnosti storitev e-trgovine. S tem se v slovenski pravni red prenaša priloga I, oddelek IV, točka g Direktive 2019/882/EU.

Ponudnik storitve e-trgovine mora pri zagotavljanju dostopa do storitve zagotoviti: informacije o dostopnosti proizvodov in storitev, kadar te informacije zagotavlja odgovorni gospodarski subjekt; funkcionalnost v zvezi z identifikacijo, varnostjo in plačilom, ki je zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva, kadar se ta izvaja kot del storitve; ter načine identifikacije, elektronskih podpisov in plačilnih storitev, ki so zaznavni, uporabni, razumljivi in zanesljivi. Z navedenimi rešitvami se v slovenski pravni red prenašajo zahteve iz Direktive 2019/882/EU.

K 8. členu

Z določbo se razširi veljavni 12. člen ZDPSI, in sicer se na novo opredelijo dodatni pogoji glede dostopnosti storitve železniškega potniškega prevoza. Ponudnik storitve mora zagotoviti možnost železniškega prevoza pod primerljivimi pogoji kot za druge potnike ter določiti pravila o nediskriminaciji in pomoči med potovanjem; zagotoviti pravico do pomoči na postajah in v prevoznih sredstvih; pri načrtovanju novih postaj in večjih prenovah upoštevati potrebe invalidov ter določiti kontaktne točke, na katerih lahko invalidi sporočijo svoj prihod in potrebo po pomoči; ter si, kjer je to potrebno, prizadevati za izboljšanje obstoječe infrastrukture, da bi prevozniki invalidom omogočili dostop in ustrezno pomoč.

Z novim četrtem odstavkom se v slovenski pravni red prenaša točka d, oddelka IV, priloge I Direktive 2019/882/EU, s čimer se dodatno zagotavlja dostopnost samopostrežnih terminalov pri zagotavljanju storitev mestnega in medkrajevnega prevoza.

K 9. členu

Določba dopolnjuje obveznosti proizvajalcev, navedenih v veljavnem ZDPSI, z obveznostmi po Direktivi 2019/882/EU, s čimer se v celoti prenaša 7. člen Direktive 2019/882/EU, ki določa obveznosti prodajalcev.

Na podlagi mnenja TIRS je tretji odstavek zapisan določneje in v skladu z določbami Direktive 2019/882/EU.

K 10. členu

Določba prenaša osmi odstavek 14. člena Direktive 2019/882/EU tako, da morajo gospodarski subjekti v primeru temeljne spremembe ali nesorazmernega bremena o tem obvestiti nadzorne organe za nadzor trga ali storitev ter države članice, v katerih so tovrstni proizvodi dani na trg, ali države članice, v katerih se zagotavljajo te storitve.

K 11. členu

Določba 25.a člena na novo opredeljuje upravičence za izvrševanje pravice do dostopnosti proizvodov in storitev. Prvi odstavek določa, da lahko potrošnik na podlagi določb tega zakona začne postopke pred pristojnimi organi zaradi neizpolnjevanja skladnosti proizvodov in storitev po tem zakonu. Pri tem velja, da so pristojni organi upravni organi in sodišča. S tem se uveljavlja osnovna pravica potrošnikov do pritožbe, kadar se ne zagotavlja dostopnost proizvodov in storitev po tem zakonu.

Drugi odstavek določa pravico organom javnega sektorja ali zasebnim združenjem, organizacijam ali drugim pravnim subjektom, ki imajo pravni interes glede zagotavljanja skladnosti proizvodov in storitev po tem zakonu, da v imenu ali v podporo pritožniku ter z njegovo odobritvijo pri pristojnih organih sodelujejo v katerem koli postopku. S tem se krepi zaščita potrošnikov pri uveljavljanju temeljne pravice do dostopnosti.

K 12. členu

S predlagano dopolnitvijo 27. člena ZDPSI se v celoti prenašajo določila 20. člena Direktive 2019/882/EU. S tem se natančneje opredeljuje domači postopek za obravnavo proizvodov, ki niso v skladu s pogoji glede dostopnosti, in sicer se nalagata nadzornemu organu za nadzor trga proizvodov sodelovanje z Evropsko komisijo in drugimi državami članicami ter izmenjava informacij glede proizvodov, ki niso skladni z veljavnimi pogoji glede dostopnosti. Na ta način se zagotovi boljši pretok informacij glede zagotavljanja dostopnosti na enotnem trgu.

K 13. členu

Določa se postopek za obravnavo proizvodov, za katere se gospodarski subjekt sklicuje na temeljito spremembo in nesorazmerno breme. S tem se zagotavlja popolni prenos drugega odstavka 19. člena Direktive 2019/882/EU, ki določa nadzor trga proizvodov.

K 14. členu

Zaradi razširitve področja uporabe ZDPSI na železniški potniški prevoz se v 14. členu uredi tudi nadzor na področju železniškega prevoza, ki ga opravljajo inšpektorat, pristojna za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča, inšpektorat, pristojen za cestni promet ter inšpektorat za javni potniški promet.

V določbi se poenoti uporaba okrajšave AKOS.

K 15. členu

Določba ureja pooblaščen osebe agencije za opravljanje nadzora po ZDPSI po zgledu drugih področnih zakonov, ki določajo pristojnosti agencije za opravljanje nadzora (na primer ZEKom-2, Zakon o poštnih storitvah, Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o enotnem trgu digitalnih storitev in drugi). Določba se nanaša na vse agencije, ki po veljavnem zakonu opravljajo nadzor, na primer AKOS, Agencija za trg vrednostnih papirjev.

K 16. členu

Določba med kršitve zagotavljanja dostopnosti zračnega, avtobusnega in železniškega potniškega prevoza dodaja prekrške zaradi kršitve dostopnosti v zvezi z železniškim potniškim prevozom, ki je bil dodan v področje uporabe ZDPSI. Kršitev se sankcionira v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu.

K 17. členu

Določa se prehodno obdobje za uporabo samopostrežnih terminalov, ki so jih ponudniki storitev zakonito uporabljali za zagotavljanje storitev pred 28. junijem 2025, in sicer se ti lahko uporabljajo do konca njihove ekonomske življenjske dobe, vendar ne dlje kot 20 let po začetku njihove uporabe.

K 18. členu

Določba ureja prehodno obdobje oziroma za postopke oddaje javnih naročil, ki so jih naročniki začeli izvajati pred začetkom uporabe tega zakona, način dokončanja teh postopkov. Naročniki lahko vse postopke oddaje javnih naročil, ki so v teku, končajo po dosedanji ureditvi. V zvezi s tem velja posebej poudariti, da ZDPSI glede postopkov javnega naročanja oziroma njihovega oblikovanja doslej ni vključeval nobenega posebnega določila glede upoštevanja obvezne dostopnosti za proizvode in storitve, ki jih predpisuje Direktiva 2019/882/EU. To pa zato, ker je zakonodajalec menil, da je prvi odstavek 24. člena Direktive 2019/882/EU v slovenski pravni red prenesen že z veljavno slovensko

javnonaročniško zakonodajo, konkretno s tretjim odstavkom 68. člena ZJN-3, ki od naročnikov zahteva, da pri vseh predmetih javnega naročanja (torej širše kot po Direktivi 2019/882/EU), ki jih bodo uporabljale fizične osebe (kot končni uporabniki), v okviru tehničnih specifikacij (vedno) upoštevajo veljavne obvezne zahteve glede dostopnosti, ki pa lahko in (praviloma) tudi izhajajo iz drugih, področnih predpisov. Kadar zahteve glede dostopnosti določa neposredno veljavni pravni akt Evropske unije, naročnik tehnične specifikacije glede meril dostopnosti oblikuje s sklicevanjem na tak akt. To pa se implicitno lahko razume tudi v primeru, če take zahteve določa domači predpis, v konkretnem primeru ZDPSI. Naročniki (registrirani uporabniki portala javnih naročil) so bili z navedenimi obveznostmi po Direktivi 2019/882/EU oziroma ZDPSI seznanjeni v DJNovicah, zato se lahko pričakuje, da so zahteve glede dostopnosti v postopkih javnega naročanja, katerih predmet so proizvodi in storitve, zajeti z ZDPSI, vključili. Za tiste, ki teh zahtev niso izpolnili, pa se omogoča prehodna ureditev, da postopki oddaje javnih naročil v teku ne bi bili ogroženi. Ne glede na navedeno lahko naročniki, če tako želijo, in to hkrati dopušča tudi faza postopka javnega naročanja in tega niso storili že prej, pogoje glede dostopnosti ustrezno vključijo v že začete postopke oddaje javnih naročil (postopke v teku) tako, da spremenijo dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila oziroma navedbe v objavljenem obvestilu o javnem naročilu. Upoštevati je namreč treba, da v skladu s pravili javnega naročanja nič od navedenega ni mogoče spreminjati oziroma dopolnjevati, ko v postopku javnega naročanja poteče rok za oddajo ponudbe.

K 19. členu

Določa se začetek veljavnosti predloga zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

3. člen (področje uporabe)

(1) Ta zakon se uporablja za naslednje proizvode:

1. potrošniške sisteme računalniške strojne opreme za splošno rabo in operacijske sisteme teh sistemov strojne opreme;
2. samopostrežne terminale, in sicer:
 - a) plačilne terminale;
 - b) samopostrežne terminale, namenjene zagotavljanju storitev:
 - bankomate,
 - prodajne avtomate za vozovnice,
 - avtomate za prijavo,
 - interaktivne samopostrežne terminale za zagotavljanje informacij, razen terminalov, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov ali ladij;
3. potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za elektronske komunikacijske storitve;
4. potrošniško terminalno opremo z interaktivnimi računalniškimi zmogljivostmi, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev;
5. e-bralnike.

(2) Ta zakon se uporablja za naslednje storitve:

1. elektronske komunikacijske storitve, razen storitev prenosa, ki se uporabljajo za zagotavljanje storitev stroj-stroj;
2. storitve, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev;
3. storitve zračnega, avtobusnega in vodnega potniškega prevoza, in sicer:
 - a) spletišča,
 - b) storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami,
 - c) storitev izdajanja elektronskih vozovnic,
 - č) zagotavljanje informacij o prevoznih storitvah, vključno s potovalnimi informacijami v realnem času, v primeru informativnih zaslonov je to omejeno le na interaktivne zaslone,
 - d) interaktivne samopostrežne terminale, razen tistih, ki so nameščeni kot sestavni deli vozil, zrakoplovov ali ladij, ki se uporabljajo za zagotavljanje katerega koli dela takšnih storitev potniškega prevoza;
4. potrošniške bančne storitve;
5. e-knjige in namensko programsko opremo;
6. storitve e-trgovine.

(3) Ne glede na 3. točko prejšnjega odstavka se za storitve mestnega, primestnega in regionalnega prevoza uporabljajo le storitve iz podtočke d) 3. točke prejšnjega odstavka.

(4) Za grajeno okolje, ki ga uporabljajo invalidi, se glede dostopnosti uporabljajo predpisi, ki urejajo uporabo in prilagoditev objektov v javni rabi ter graditev objektov.

4. člen (izjeme)

(1) Ta zakon se ne uporablja za naslednje vsebine spletišč in mobilnih aplikacij:

- predhodno posnete časovne medijske vsebine, objavljene pred 28. junijem 2025;
- oblike zapisa pisarniških datotek, objavljene pred 28. junijem 2025;
- spletne zemljevide in storitve zemljevidov, če so ključne informacije pri zemljevidih, ki so namenjeni navigaciji, zagotovljene na dostopen digitalni način;
- vsebine tretjih oseb, ki jih gospodarski subjekt ni ne financiral ne razvil oziroma niso pod njegovim nadzorom;
- vsebine spletišč in mobilnih aplikacij, ki se štejejo za arhiv, kar pomeni, da vsebujejo le vsebino, ki se ne posodablja ali ureja po 28. juniju 2025.

(2) Ta zakon se ne uporablja za mikropodjetja, ki zagotavljajo storitve.

(3) Ta zakon se ne uporablja za področji železniškega prevoza in javne železniške infrastrukture, ki sta urejeni z Uredbo Komisije (EU) št. 1300/2014 z dne 18. novembra 2014 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi z dostopnostjo železniškega sistema Unije za invalide in funkcionalno ovirane osebe (UL L št. 356 z dne 12. 12. 2014, str. 110), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/772 z dne 16. maja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1300/2014 glede popisa sredstev z namenom ugotavljanja ovir za dostopnost, zagotavljanja informacij za uporabnike ter spremljanja in vrednotenja napredka v zvezi z dostopnostjo (UL L št. 139 I z dne 27. 5. 2019, str. 1) in Uredbo Komisije (EU) št. 454/2011 z dne 5. maja 2011 o tehničnih specifikacijah za interoperabilnost v zvezi s podsistemom »telematske aplikacije za potniški promet« vseevropskega železniškega sistema (UL L št. 123 z dne 12. 5. 2011, str. 11), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/775 z dne 16. maja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 454/2011 v zvezi z upravljanjem nadzora sprememb (UL L št. 139 I z dne 27. 5. 2019, str. 103).

5. člen

(opredelitev izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »avdiovizualna medijska storitev« je storitev, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja avdiovizualne medijske storitve;
2. »besedilo v realnem času« je oblika besedilnega pogovora v situacijah od točke do točke ali večtočkovnih konferencah, pri katerem se vtipkano besedilo prenaša znak za znakom, tako da uporabnik komunikacijo zaznava kot neprekinjeno;
3. »center za sprejem komunikacije v sili« je center za sprejem komunikacije v sili, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;
4. »dajanje na trg« pomeni, da je proizvod prvič na voljo na trgu Evropske unije;
5. »distributer« je fizična ali pravna oseba v dobavni verigi razen proizvajalca ali uvoznika, ki omogoči dostopnost proizvoda na trgu;
6. »dostopnost na trgu« je dobava proizvoda za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Evropske unije v okviru gospodarske dejavnosti v zameno za plačilo ali brezplačno;
7. »e-bralnik« je namenska oprema, vključno s strojno in programsko opremo, ki se uporablja kot edino orodje oziroma aplikacija, s katero je mogoče posamezno e-knjigo brati, poslušati ali jo kako drugače uporabljati prilagojeno uporabniku, za dostop do datotek e-knjig, iskanje po njih ter branje, poslušanje in uporabo teh datotek;
8. »e-knjiga in namenska programska oprema« je storitev za zagotavljanje digitalnih datotek, ki prikazujejo elektronsko različico knjige, do katere je mogoče dostopati na uporabniku razumljiv način, po kateri je mogoče brskati in ki jo je mogoče brati, poslušati ali jo kako drugače uporabljati prilagojeno uporabniku, ter programska oprema, nujna za zagotavljanje storitve e-knjige, vključno s storitvami na osnovi mobilnih naprav, s spletnimi portali in mobilnimi aplikacijami, namenjena dostopanju do takšnih digitalnih datotek, iskanju po njih, izbiri teh datotek in aktiviranju ter njihovi uporabi za branje in poslušanje ter drugo temu prilagojeno uporabo, razen programske opreme iz 26. točke tega člena;
9. »elektronska komunikacijska storitev« je storitev, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;
10. »elektronska vozovnica« je sistem, pri katerem je pravica do potovanja shranjena na fizični vozovnici ali drugi napravi v elektronski obliki kot količinska ali terminska vozovnica ali kot dobroimetje, ni pa natisnjena na papirnati vozovnici;
11. »gospodarski subjekt« je proizvajalec, pooblaščen zastopnik, uvoznik, distributer ali ponudnik storitev;
12. »harmonizirani standard« je harmonizirani standard, kot je opredeljen v 1.(c) točki 2. člena Uredbe (EU) št. 1025/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o evropski standardizaciji, spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES in 2009/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Sklepa Sveta 87/95/EGS in Sklepa št. 1673/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 316 z dne 14. 11. 2012, str. 14; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1025/2012/EU);
13. »interaktivna računalniška zmogljivost« pomeni funkcionalnost, ki podpira interakcijo človek-stroj in omogoča obdelavo in prenos podatkov, glasu ali videa ali kombinacije le-teh;
14. »invalid« je oseba z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki ga v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodeloval v družbi;
15. »komunikacija v sili« je komunikacija v sili, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;

16. »mala in srednja podjetja« so podjetja, ki imajo manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov evrov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov evrov, vendar ne vključuje mikropodjetij;
17. »mikropodjetje« je podjetje, ki ima manj kot deset zaposlenih in ima letni promet, ki ne presega dveh milijonov evrov, ali letno bilančno vsoto, ki ne presega dveh milijonov evrov;
18. »nacionalni organ« je pristojen organ države članice Evropske unije;
19. »najprimernejši center za sprejem komunikacije v sili« je najprimernejši center za sprejem komunikacije v sili, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja elektronske komunikacije;
20. »operacijski sistem« je programska oprema, ki nadzoruje vmesnik do zunanje strojne opreme, razporeja naloge, upravlja podatkovno shrambo in predstavlja privzeti vmesnik do uporabnika, ko ni v uporabi nobena aplikacija, vključno z grafičnim vmesnikom, ne glede na to, ali je takšna programska oprema sestavni del potrošniške računalniške strojne opreme za splošno rabo ali samostojna programska oprema, ki naj bi se uporabljala na potrošniški računalniški strojni opremi za splošno rabo; ne pomeni pa nalagalnika operacijskega sistema, osnovnega vhodno-izhodnega sistema ali druge strojne programske opreme, ki je potrebna ob zagonu ali namestitvi operacijskega sistema;
21. »plačilni terminal« je naprava, ki omogoči plačevanje z uporabo plačilnih instrumentov na fizičnem prodajnem mestu, ne pa tudi v virtualnem okolju, kot je opredeljena v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
22. »podporna tehnologija« je vsak predmet, del opreme, storitev ali sistem proizvodov, vključno s programsko opremo, ki se uporablja za povečanje, ohranjanje, nadomestitev ali izboljšanje funkcijskih zmožnosti invalidov ali za olajšanje in nadomestitev okvar, omejitev gibanja ali izločitev iz udeležbe;
23. »ponudnik storitev« je vsaka fizična ali pravna oseba, ki zagotavlja storitev na trgu Unije ali ponuja zagotavljanje takšne storitve potrošnikom v Evropski uniji. Za ponudnika storitev v zvezi z e-knjigami se štejejo založniki in drugi gospodarski subjekti, ki sodelujejo pri njihovi distribuciji;
24. »pooblaščen zastopnik« je fizična ali pravna oseba s sedežem v Evropski uniji, ki jo je proizvajalec pisno pooblastil, da v njegovem imenu opravlja določene naloge;
25. »potrošnik« je fizična oseba, ki kupuje proizvod ali je prejemnik storitve za namene, ki so zunaj njene trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;
26. »potrošniška bančna storitev« pomeni zagotavljanje naslednjih bančnih in finančnih storitev potrošnikom s strani vseh subjektov, ki te storitve lahko opravljajo:
- a) kreditnih pogodb, za katere velja zakon, ki ureja potrošniške kredite;
 - b) investicijskih in pomožnih storitev, to so:
 - sprejemanje in posredovanje naročil v zvezi z enim ali več finančnimi instrumenti;
 - izvrševanje naročil za račun strank;
 - upravljanje portfeljev;
 - investicijsko svetovanje;
 - hramba in upravljanje finančnih instrumentov za račun strank, ki vključuje tudi skrbništvo in sorodne storitve, kot so upravljanje gotovine in zavarovanja, in izključuje vodenje računov vrednostnih papirjev na najvišji stopnji;
 - odobranje posojil vlagatelju, da bi ta lahko opravil enega ali več poslov s finančnimi instrumenti, če je podjetje, ki odobri posojilo, vpleteno v posel;
 - menjalniške storitve, če so povezane z upravljanjem investicijskih storitev;
 - investicijske raziskave in finančne analize ali druge oblike splošnih priporočil v zvezi s posli s finančnimi instrumenti;
 - c) plačilnih storitev, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
 - č) storitev, povezanih s plačilnim računom, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
 - d) elektronski denar, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
27. »potrošniški sistem računalniške strojne opreme za splošno rabo« je kombinacija strojne opreme, ki tvori celoten računalnik, za katerega je značilno, da je večnamenski, z ustrezno programsko opremo pa lahko opravlja najobičajnejše računalniške naloge, ki jih zahtevajo potrošniki, in je namenjen temu, da ga upravljajo potrošniki, vključno z osebnimi računalniki, zlasti namiznimi računalniki, prenosnimi računalniki, pametnimi telefoni in tabličnimi računalniki;
28. »potrošniška terminalna oprema z interaktivno računalniško zmogljivostjo, ki se uporablja za dostop do avdiovizualnih medijskih storitev« je vsaka oprema, katere glavni namen je zagotoviti dostop do avdiovizualnih medijskih storitev;
29. »proizvajalec« je fizična ali pravna oseba, ki izdeluje proizvod ali za katero se tak proizvod načrtuje ali izdeluje in trži ta proizvod pod svojim imenom ali blagovno znamko;

30. »proizvod« je snov, pripravek ali blago, pridobljeno v proizvodnem procesu, razen hrane, krme, živih rastlin in živali, proizvodov človeškega izvora ter proizvodov rastlin in živali, neposredno vezanih na njihovo prihodnje razmnoževanje;
31. »storitev« je vsaka posamična gospodarska oziroma pridobitna ali samozaposlitvena aktivnost, ki jo, praviloma za plačilo, opravlja ponudnik storitev, ki je pravna ali fizična oseba. Proizvodnja blaga se ne šteje za storitev, vendar pa se za storitev štejejo posamezne aktivnosti, potrebne za proizvodnjo in trženje blaga;
32. »storitev avtobusnega potniškega prevoza« je storitev prevoza v notranjem cestnem prometu, ki se izvaja kot javni linijski prevoz potnikov v cestnem prometu, posebni linijski prevoz, stalni izvenlinijski prevoz, prevoz na klic, občasni prevoz, avtotaksi prevoz in kot posebna oblika prevoza in kot prevoz potnikov v mednarodnem cestnem prometu, ki se izvaja kot prevoz v mednarodnem javnem linijskem prometu, posebnem linijskem prometu, občasni prevoz potnikov in kot prevoz potnikov z izmeničnimi vožnjami kot je opredeljen v zakonu, ki ureja prevoze v cestnem prometu;
33. »storitev e-trgovine« je storitev, ki se zagotavlja na daljavo, prek spletišč in storitev na osnovi mobilnih naprav, elektronsko in na posamezno zahtevo potrošnika, z namenom sklenitve potrošniške pogodbe;
34. »storitev izdajanja elektronskih vozovnic« je sistem, pri katerem se kupijo vozovnice za potniški prevoz z uporabo naprave z interaktivno računalniško zmogljivostjo, tudi na spletu, in se kupcu dostavijo v elektronski obliki, da se lahko natisnejo na papir ali drugače prikažejo med potovanjem z uporabo mobilne naprave z interaktivno računalniško zmogljivostjo;
35. »storitev zračnega potniškega prevoza« je storitev rednega in posebnega zračnega prevoza, ki sta opredeljena v zakonu, ki ureja letalstvo;
36. »storitev vodnega potniškega prevoza« pomeni potniške storitve v skladu s prvim odstavkom 2. člena Uredbe (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L št. 334 z dne 17. 12. 2010, str. 1), razen iz drugega odstavka 2. člena navedene uredbe;
37. »storitev, ki zagotavlja dostop do avdiovizualnih medijskih storitev« je podporna (komplementarna) storitev za zagotavljanje tehničnih možnosti dostopa, ki se prenaša po elektronskih komunikacijskih omrežjih in se uporablja za prepoznavanje, izbiranje in uporabo avdiovizualnih medijskih storitev ter prejemanje informacij o teh storitvah, in kakršne koli elemente, kot so podnapisi za gluhe in naglušne, zvočni opis, govornjeni podnapisi in tolmačenje v znakovnem jeziku, ki izhajajo iz izvajanja ukrepov za zagotovitev dostopnosti storitev, kot je določeno v zakonu, ki ureja avdiovizualne medijske storitve, ter vključuje tudi elektronske programske vodnike;
38. »tehnična specifikacija« je tehnična specifikacija, kot je opredeljena v 4. točki 2. člena Uredbe 1025/2012/EU in ki zagotavlja sredstvo za izpolnjevanje pogojev glede dostopnosti, ki se uporabljajo za proizvod ali storitev;
39. »umik« je ukrep za preprečitev dostopnosti proizvoda iz dobavne verige na trgu;
40. »uvoznik« je fizična ali pravna oseba s sedežem v Uniji, ki da proizvod iz tretje države na trg Unije;
41. »v realnem času« pomeni časovno usklajen s predvajano vsebino.

6. člen

(pogoji glede dostopnosti na trgu)

Gospodarski subjekti omogočijo dostopnost na trgu proizvodom, ki so skladni s pogoji dostopnosti po tem zakonu, in opravljajo storitve, ki izpolnjujejo pogoje glede dostopnosti po tem zakonu.

8. člen

(splošni pogoji glede dostopnosti storitev)

Da se invalidom omogoči ustrezna uporaba, morajo storitve iz drugega odstavka 3. člena tega zakona, razen storitev mestnega, primestnega in regionalnega prevoza, izpolnjevati splošne pogoje glede dostopnosti, in sicer se storitve zagotavljajo z naslednjimi podpornimi tehnologijami:

1. z zagotavljanjem dostopnosti proizvodov, ki se uporabljajo pri zagotavljanju storitve, v skladu s 7. členom tega zakona,
2. z informacijami o delovanju storitve ter, kadar se pri zagotavljanju storitve uporabljajo proizvodi, o njeni povezavi s proizvodi in značilnostih teh proizvodov glede dostopnosti ter njihovi interoperabilnosti s podpornimi pripomočki in infrastrukturo, pri čemer velja naslednje:
 - a) informacije so na voljo prek več kot enega zaznavnega kanala;

- b) informacije se predstavijo na razumljiv način;
 - c) informacije se uporabnikom predstavijo na način, da jih lahko zaznajo;
 - č) vsebina informacij je na voljo v besedilnih formatih, ki omogočajo alternativne podpirne formate, ki se lahko uporabnikom prikažejo na več načinov in prek več kot enega zaznavnega kanala;
 - d) predstavijo se s pisavo ustrezne velikosti in oblike, ob upoštevanju predvidljivih pogojev uporabe, in z zadostnim kontrastom ter prilagodljivim razmikom med črkami, vrsticami in odstavki;
 - e) nebesedilne vsebine se dopolnijo z alternativnim prikazom te vsebine;
 - f) dosledno in ustrezno se zagotavljajo elektronske informacije, potrebne za zagotavljanje storitve, tako da so zaznavne, uporabne, razumljive in zanesljive,
3. z doslednim in ustreznim zagotavljanjem dostopnosti spletišč, vključno s povezanimi spletnimi aplikacijami in storitvami na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami, ki so zaznavna, uporabna, razumljiva in zanesljiva,
4. s podpornimi storitvami (službami za pomoč uporabnikom, klicnimi centri, tehnično podporo, storitvami prenosa in storitvami usposabljanja), kadar so na voljo, ki zagotavljajo informacije o dostopnosti storitve in njeni združljivosti s podpornimi tehnologijami, in sicer prek dostopnih načinov komunikacije,
5. z zagotavljanjem informacij o dostopnosti vozil, okoliške infrastrukture in grajenega okolja ter o pomoči invalidom pri storitvah zračnega, avtobusnega in vodnega potniškega prevoza,
6. z zagotavljanjem informacij o pametnem izdajanju vozovnic (elektronska rezervacija in nakup itd.), potovalnih informacij v realnem času (vozni redi, motnje v prometu, povezovalne storitve, nadaljevanje potovanja z drugimi načini prevoza itd.) ter dodatne informacije o storitvi (npr. o osebju na postajah, dvigalih v okvari ali storitvah, ki začasno niso na voljo).

9. člen

(dodatni pogoji glede dostopnosti elektronskih komunikacijskih storitev)

- (1) Pri zagotavljanju dostopa do elektronske komunikacijske storitve, vključno s komunikacijo v sili, ponudnik te storitve zagotavlja:
- glasovno komunikacijo in uporabo negovorjene komunikacije, pri čemer negovorjena komunikacija vključuje SMS, video ter sprotno zapisovanje besedila v realnem času;
 - storitev celotnega pogovora, kadar je poleg glasovne komunikacije na voljo tudi video;
 - da je komunikacija v sili, pri kateri se uporabljata glas in besedilo (vključno z besedilom v realnem času), sinhronizirana in da je, kadar je na voljo video, sinhronizirana tudi v obliki storitve celotnega pogovora ter jo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev posredujejo najprimernejšemu centru za obveščanje.

- (2) Podrobnejše pogoje glede dostopnosti storitev iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za digitalno preobrazbo.

12. člen

(dodatni pogoji dostopnosti zračnega in avtobusnega potniškega prevoza)

- (1) Pri zagotavljanju storitve zračnega potniškega prevoza ponudnik storitve:
1. preden sprejme rezervacijo invalida preveri, ali obstaja upravičen varnostni razlog, zaradi katerega invalida ne more sprejeti na let;
 2. invalidom omogoči prevoz, ki je primerljiv s prevozi drugih oseb, in jim zaradi njihovih posebnih potreb nudi pomoč na letališčih kot tudi na zrakoplovu z zaposlitvijo potrebnega osebja in uporabo ustrezne opreme, pri čemer mora biti pomoč brezplačna;
 3. izvaja pomoč na letališčih od določene točke prihoda na letališče do zrakoplova in od zrakoplova do določene točke odhoda z letališča, vključno z vkrcanjem in izkrcanjem;
 4. zagotovi vse pomembne informacije, ki se nudijo potnikom zračnega prevoza, v nadomestnih oblikah, razumljivih invalidom, in so v istih jezikih, kakor so informacije, ki so na voljo drugim potnikom.
- (2) Pri zagotavljanju storitve avtobusnega potniškega prevoza ponudnik storitve:

1. zagotovi možnosti avtobusnega prevoza, ki je primerljiv s prevozi drugih potnikov, in tako določi pravila o nediskriminaciji in pomoči med potovanjem;
2. ne sme invalida zavrniti zaradi invalidnosti ali zmanjšane mobilnosti, razen če obstajajo upravičeni varnostni razlogi, razlog v zvezi z zasnovo vozila ali infrastrukturo;
3. zagotovi pravico do pomoči na postajah in prevoznih sredstvih;
4. brezplačno zagotovi dostop do storitve, po možnosti z uporabo evropskega standardizacijskega sistema;
5. pri odločitvah glede načrta novih postaj in pri velikih prenovah upravljavci postaj upoštevajo potrebe invalidov v skladu z zahtevami za konstrukcijo, namenjeno vsem uporabnikom, ter v vsakem primeru upravljavci postaj določijo kontaktne točke, na katerih lahko zadevne osebe sporočijo svoj prihod in potrebo po pomoči;
6. pri nabavi avtobusov upošteva, da prevozniki zaznajo potrebe invalidov pri odločanju o opremi novih in obnovljenih vozil;
7. si prizadeva za izboljšanje obstoječe infrastrukture, kjer je to potrebno, da bi prevozniki lahko omogočili dostop invalidom ter jim ponudili ustrezno pomoč.

15. člen **(obveznosti proizvajalca)**

(1) Proizvajalec pri dajanju proizvodov na trg zagotovi, da so proizvodi načrtovani in izdelani v skladu s pogoji glede dostopnosti iz 7. člena tega zakona.

(2) Proizvajalec:

1. pripravi tehnično dokumentacijo,
2. izvede postopek ugotavljanja skladnosti proizvoda,
3. pripravi izjavo EU o skladnosti, da proizvod izpolnjuje pogoje glede dostopnosti,
4. proizvod označi z oznako CE v skladu z evropskim predpisom, ki ureja splošna pravila za oznako CE in njeno namestitve,
5. zagotovi, da so vzpostavljeni postopki za ohranjanje skladnosti serijske proizvodnje,
6. na proizvodih označi identifikacijske elemente proizvoda,
7. na proizvodu, embalaži ali priloženem dokumentu navede svoje ime, registrirano trgovsko ime, registrirano blagovno znamko in kontaktne podatke,
8. zagotovi, da so proizvodu priložena navodila in varnostne informacije v jeziku, ki jih potrošniki in drugi končni uporabniki razumejo.

(3) Proizvajalec, ki ugotovi, da proizvod, ki ga je dal na trg, ni skladen s pogoji glede dostopnosti po tem zakonu, nemudoma izvede popravilne ukrepe za zagotovitev skladnosti proizvoda ali ga umakne s trga. Proizvajalec o tem obvesti pristojne organe držav, ki so omogočili dostop do proizvoda, in predloži informacije o neskladnosti in sprejetih popravilnih ukrepih. Proizvajalec vodi evidenco proizvodov, ki niso skladni s pogoji glede dostopnosti, in z njimi povezanih pritožb.

(4) Proizvajalec na zahtevo pristojnega nadzornega organa iz drugega odstavka 26. člena tega zakona predloži vse informacije in dokumentacijo, potrebno za dokazovanje skladnosti proizvoda. S tem organom na njegovo zahtevo sodeluje pri ukrepih za odpravo neskladnosti proizvoda na trgu.

22. člen **(temeljita sprememba proizvoda ali storitve in nesorazmerno breme)**

- (1) Pogoji glede dostopnosti proizvoda ali storitve iz 6. člena tega zakona se uporabljajo le, če skladnost:
- ne zahteva bistvene spremembe proizvoda ali storitve, zaradi katere bi se temeljito spremenile osnovne značilnosti proizvoda ali storitve, in
 - zavezancem ne nalaga nesorazmernega bremena.

(2) Gospodarski subjekti izvedejo oceno, ali skladnost s pogoji glede dostopnosti proizvoda ali storitve iz 6. člena tega zakona pomeni temeljito spremembo ali nalaga nesorazmerno breme, kot je določeno v prejšnjem odstavku.

(3) Gospodarski subjekti hranijo oceno iz prejšnjega odstavka pet let po zadnjem zagotavljanju dostopnosti proizvoda na trgu ali pet let po zadnjem zagotavljanju storitve na trgu. Gospodarski subjekti predložijo oceno iz prejšnjega odstavka na zahtevo organa, pristojnega za nadzor trga, iz 26. člena tega zakona ali organa, pristojnega za nadzor skladnosti storitev, iz 30. člena tega zakona.

(4) Zahteva iz prejšnjega odstavka ne velja za mikropodjetja, ki se ukvarjajo s proizvodi, razen če so se odločila, da bodo izpolnila zahteve iz prvega odstavka tega člena. V tem primeru organu za nadzor trga iz 26. člena tega zakona predložijo dejstva, pomembna za oceno iz drugega odstavka tega člena.

(5) Ponudniki storitev, ki se sklicujejo na drugo alinejo prvega odstavka tega člena, za vsako vrsto storitve vsakih pet let ocenijo, ali je breme nesorazmerno, kadar se storitev, ki jo opravljajo, spremeni, ali kadar to zahtevajo organi, pristojni za preverjanje skladnosti storitev.

(6) Gospodarski subjekti, ki prejemajo sredstva iz javnih ali zasebnih virov, ki niso lastna sredstva gospodarskega subjekta in so lahko namenjena izboljšanju dostopnosti, se ne morejo sklicevati na nesorazmernost bremena.

(7) Kadar se gospodarski subjekti sklicujejo na prvo alinejo prvega odstavka tega člena, o tem obvestijo organe za nadzor trga ali organe, pristojne za nadzor skladnosti storitev, države članice, v kateri je proizvod dan na trg ali v kateri se zagotavlja storitev.

(8) Merila in elementi za oceno nesorazmernega bremena so:

- razmerja med neto stroški in skupnimi stroški gospodarskih subjektov za izdelavo, distribucijo ali uvoz proizvoda ali zagotavljanje storitve;
- ocenjeni stroški in koristi za gospodarske subjekte, vključno s proizvodnimi postopki in naložbami, v primerjavi z ocenjeno koristjo za invalide, pri čemer se upoštevata količina in pogostost uporabe določenega proizvoda ali storitve,
- razmerje med neto stroški za zagotovitev skladnosti s pogoji glede dostopnosti in čistim prihodkom gospodarskega subjekta.

(9) Podrobnejša merila za oceno nesorazmernega bremena določi minister, pristojen za invalidsko varstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za trg.

27. člen

(postopek za obravnavo proizvodov, ki niso skladni s pogoji glede dostopnosti na nacionalni ravni)

(1) Kadar TIRS utemeljeno meni, da proizvod iz prvega odstavka 3. člena tega zakona ni skladen s pogoji glede dostopnosti iz 23. člena tega zakona, izvede vrednotenje proizvoda v zvezi z izpolnjevanjem teh pogojev.

(2) Kadar proizvod ne izpolnjuje pogojev glede dostopnosti, TIRS od gospodarskega subjekta nemudoma zahteva, da v razumnem roku sprejme vse ustrezne popravilne ukrepe glede na vrsto neskladnosti za zagotovitev skladnosti proizvoda s temi pogoji, oziroma umik ali odpoklic proizvoda s trga.

(3) Če gospodarski subjekt ne sprejme ustreznih popravilnih ukrepov v roku iz prejšnjega odstavka, TIRS zahteva, da gospodarski subjekt v dodatnem roku umakne proizvod s trga.

(4) TIRS ukrepe iz prvega in drugega odstavka izvede v skladu s predpisom o nadzoru trga in skladnosti proizvodov.

30. člen **(nadzor trga storitev)**

(1) Nadzor nad izvajanjem dodatnih pogojev glede dostopnosti elektronskih komunikacijskih storitev iz 9. člena tega zakona in storitev, ki zagotavljajo dostop do avdiovizualnih medijskih storitev, iz 10. člena tega zakona, izvaja Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: AKOS).

(2) Nadzor na področju storitev vodnega potniškega prevoza skladno z Uredbo o izvajanju Uredbe 1177/2010/EU o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh (Uradni list RS, št. 49/13) izvaja Uprava Republike Slovenije za pomorstvo in TIRS.

(3) Nadzor na področju storitev zračnega potniškega prevoza skladno z Uredbo 1107/2006/ES in Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Uradni list RS, št. 106/10) izvaja Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije.

(4) Nadzor na področju storitev avtobusnega prevoza skladno z Zakonom o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo, 67/19 in 94/21), Uredbo (ES) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L št. 55 z dne 28. 2. 2011, str. 1) in Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu (Uradni list RS, št. 15/13) izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo.

(5) Nadzor potrošniških bančnih storitev izvajajo Banka Slovenije, Tržni inšpektorat Republike Slovenije in Informacijski pooblaščenec skladno z zakonom, ki ureja potrošniške kredite, Agencija za trg vrednostnih papirjev skladno z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov in Banka Slovenije skladno z zakonom, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme.

(6) Nadzor nad storitvijo e-knjige in namensko programsko opremo iz prvega odstavka 11. člena tega zakona izvaja Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.

(7) Nadzor nad storitvami e-trgovine izvaja TIRS.

(8) Nadzor nad izvajanjem storitev komunikacije v sili izvaja AKOS.

38. člen **(prekrški za kršitev zagotavljanja dostopnosti do zračnega in avtobusnega potniškega prevoza)**

(1) Kršitev pogojev glede dostopnosti do storitev iz prvega odstavka 12. člena tega zakona se sankcionira v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (ES) o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (Uradni list RS, št. 106/10).

(2) Kršitev pogojev glede dostopnosti do storitev iz drugega odstavka 12. člena tega zakona se sankcionira v skladu z Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu (Uradni list RS, št. 15/13).

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagamo, da se predlog zakona obravnava po nujnem oziroma skrajšanem postopku. Evropska komisija je zoper Republiko Slovenijo uvedla postopek ugotavljanja kršitve prava Evropske unije, saj Slovenija Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L št. 151 z dne 7. 6. 2019, str. 70; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/882/EU) ni prenesla v predpisanem roku, ki se je iztekel 28. junija 2022. ZDPSI je bil sprejet z zamudo, dodatna zamuda pa je nastala tudi pri sprejemu enega od podzakonskih aktov. Po uradni notifikaciji vseh izvedbenih predpisov je Evropska komisija v postopku pregleda ugotovila, da so v posameznih določbah še vedno prisotne vsebinske pomanjkljivosti, zaradi katerih prenos Direktive 2019/882/EU ni popoln. S predlogom zakona se odpravljajo vsebinske pomanjkljivosti in neskladnosti, ugotovljene v postopku ugotavljanja kršitve prava Evropske unije. V primeru, da Republika Slovenija ne izpolni svojih obveznosti iz Direktive 2019/882/EU in ne sprejme zakona, obstaja neposredno tveganje finančnih sankcij v okviru postopka ugotavljanja kršitve prava Evropske unije.

VI. PRILOGE

Predlog Pravilnika o merilih glede funkcionalne učinkovitosti dostopnosti proizvodov in storitev za invalide.